

Schoolplan 2018 - 2022

democratisch onderwijs

Voorwoord

Voor je ligt het schoolplan van Vivere Democratisch Onderwijs in de regio Rotterdam. Basisschool Vivere is verbonden aan BSO Vivere en vormt samen het Integraal Kindcentrum (IKC) Vivere.

Met dit beleidsplan wil Vivere ouders, Onderwijsinspectie, gemeente, GGD en andere geïnteresseerden zoals nieuwe stafleden en medewerkers informeren over de pedagogische aanpak van Vivere. In dit beleidsplan staat helder omschreven welk pedagogisch handelen in het beleid past en vanuit welke visie dit is ontwikkeld. Het doel van dit beleidsplan is niet alleen het inzichtelijk maken van kwaliteit, maar tevens een indruk te geven van de visie en ideeën van Vivere over het werken met kinderen.

Voor de leesbaarheid staan in het beleidsplan ouders, stafleden en medewerkers genoemd. Met ouders worden ook uiteraard verzorgers bedoeld. Onder stafleden worden gediplomeerde en/of bevoegde leerkrachten verstaan. Met medewerkers worden ondersteunende collega's en de leiding bedoeld. Wanneer we spreken van het IKC, bedoelen we de integrale aanpak en dan gelden die regels en afspraken voor zowel de school als de BSO. De woorden 'coach' en 'mentor' worden in dit document door elkaar heen gebruikt. Dit komt door de verschillende benamingen vanuit de school- en BSO kaders. Er wordt dezelfde persoon mee bedoeld: degene die gedurende (minimaal) een jaar een vertrouwensrelatie aangaat met het kind, het op een coachende manier begeleid en de gesprekken voert met de ouders over de ontwikkeling van het kind.

Waar 'hij' staat of de mannelijke vorm is gebruikt, kan ook 'zij' of de vrouwelijke vorm worden gelezen.

Vivere Democratisch Onderwijs (hierna: Vivere) is een basisschool in de regio Rotterdam waar kinderen op een natuurlijke manier kunnen leren. Vivere is het Latijnse woord voor 'leven'. Daar gaat het om op onze school. Ontdekken welke talenten jij hebt en hoe je die kunt ontwikkelen, zodat je het beste uit jezelf en uit het leven kunt halen.

Democratisch onderwijs is gebaseerd op twee principes: leren is een proces dat geïnitieerd en gestuurd wordt door het kind zelf en leerlingen (verder genoemd: studenten) zijn gelijkwaardig aan de volwassenen (docenten/begeleiders) als het gaat om alle beslissingen aangaande de dagelijkse gang van zaken op en rond de school.

Aangezien iedere student uniek is en op zijn eigen tempo kan leren op onze school, zijn er geen klassen gebaseerd op leeftijd. Er kunnen groepjes ontstaan van studenten die zich nieuwe kennis of een nieuwe vaardigheid eigen willen maken, maar dit is altijd op verzoek van de studenten zelf. Alle ruimtes binnen de school hebben een duidelijke eigen functie. Denk aan de keuken, de studieruimte, het technieklokaal enz.

Iedere student heeft een eigen coach/mentor die in de eerste plaats een vertrouwenspersoon is. Een coach helpt bijvoorbeeld ook met het opstellen van studieplannen of het vinden van je weg binnen de school.

Binnen onze school proberen wij een omgeving te creëren waarbinnen jij als student maximaal wordt uitgedaagd om je eigen passies en talenten te vinden en te ontwikkelen. We maken daarbij ook volop gebruik van alle mogelijkheden die de stad Rotterdam daarvoor biedt. Wij stimuleren ondernemerschap binnen en buiten de school.

Wij maken gebruik van de Consentmethode® om onze school te besturen. Dat betekent dat (beleids)beslissingen met consent worden genomen. De school wordt vormgegeven en georganiseerd door en met studenten, staf, ouders en directie.

Vivere maakt geen gebruik van verplichte toetsen of testen om studenten in hun ontwikkeling te volgen, maar een leerlingvolgsysteem gebaseerd op leerlijnen genaamd Spectrovita. Op deze manier kunnen ouders, begeleiders en studenten zelf inzicht krijgen in de leerprocessen en ontwikkelingen door te tijd heen.

Doordat studenten zich alleen bezig houden met dingen waar ze aan toe zijn en werkelijk interesse in hebben leren ze supersnel en heel effectief. Hierdoor blijft er veel tijd over om naast de kernvaardigheden van het basisonderwijs (lezen, rekenen en schrijven) bezig te zijn met bijvoorbeeld cultuur, dans, kunst, techniek, vrij spel en sport.

Wij zijn van mening dat gezonde, volwaardige voeding een belangrijke bijdrage kan leveren aan een optimaal leerproces. Daarom zijn er binnen onze school drie eetmomenten (in de ochtend, lunch en middag) waarbij wij zorgen voor vers bereide, biologische maaltijden en snacks. We stimuleren studenten om te helpen met de inkoop en bereiding van deze maaltijden.

Onze leermethode is wetenschappelijk onderbouwd en erkend als een effectieve en goede manier van onderwijs. Vivere Democratisch Onderwijs voldoet aan de normen van het Ministerie van Onderwijs en is goedgekeurd door de Onderwijsinspectie.

Wij nodigen ouders en toekomstige studenten van harte uit om eens kennis te komen maken op een informatieavond of intakegesprek! Kijk voor actuele data van de informatieavonden en het contactformulier op de website www.viveredemocratischonderwijs.nl.

Mariska Mouwen-van den Bosch
Barbara van den Bosch
Oprichters Vivere Democratisch Onderwijs

Februari 2018

Inhoudsopgave

1. Visie en missie	5
1.1. Onze visie.....	5
1.1. Onze missie.....	6
2. Locatie	7
3. De staf.....	8
3.1. Hoge eisen stafleden	8
3.2. Extra scholing en ondersteuning van de stafleden/medewerkers.....	8
3.3. Vakdocenten.....	8
3.4. Ondersteuning van andere beroepskrachten	8
3.5. Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers	9
4. De studenten	10
4.1. Leeftijdsmix	10
4.2. Jonge studenten	10
5. Ouders	11
5.1. Ouderkring (Oudercommissie)	11
5.2. Oudergesprekken	11
5.3. Informatievoorziening	12
5.4. Klachten.....	12
6. Het leerproces op een democratische school.....	13
6.1. Verkenner	13
6.2. Amateur.....	13
6.3. Meesterschap	13
6.4. De basisvaardigheden	14
6.5. Leerlingvolgsysteem Spectrovita.....	15
6.5.1. Leerlijnen	15
6.5.2. Interessemeting.....	16
6.5.3. Aansluiting bij voortgezet onderwijs.....	16
6.6. Toetsen	16
6.7. Na Vivere?	16
7. Organisatie van het IKC	17
7.1. Waar staat de Consentmethode voor?	17
7.2. De organisatiestructuur van Vivere.....	19
7.2.1. De Schoolkring (SK).....	19
7.2.2. De Bemiddelingskring (BMK).....	20
7.2.3. De Ouderkring (OK)	20
7.2.4. Stafkring (STK)	20
7.2.5. Topkring (TK)	21
7.3. EUDEC en AERO	21
7.4. EUDEC-diploma	22
8. De vier pedagogische basisdoelen	23
8.1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid	23
8.1.1. Emotionele Veiligheid - Bemiddelingskring.....	24

8.1.2.	Coachen volgens de Gordon methode	24
8.1.3.	Wennen vanaf 4 jaar	25
8.1.4.	Wennen vanaf 3,5 jaar	26
8.2.	Het bevorderen van de persoonlijke competentie	26
8.2.1.	Persoonlijke begeleiding door de coach/mentor	26
8.2.2.	Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling	27
8.2.3.	Taalontwikkeling.....	28
8.2.4.	Stimuleren van motorische ontwikkeling.....	28
8.2.5.	Begeleiden van de creatieve ontwikkeling.....	28
8.2.6.	Omgaan met eigen mogelijkheden	29
8.2.7.	Omgaan met conflicten	29
8.2.8.	Stimuleren intrinsieke motivatie en zelfvertrouwen	29
8.3.	Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen	30
8.3.1.	Uitbreiden van de sociale relaties	30
8.3.2.	Zelfredzaamheid en zelfstandigheid	30
8.4.	Het bevorderen van socialisatie door overdracht van waarden en normen;	31
8.4.1.	Multiculturele samenleving.....	31
8.4.2.	Besturen via de schoolkring	32
9.	Kwaliteitszorg & fysieke veiligheid	33
9.1.	Certificaten voor meer zelfstandigheid en vrijheid	33
9.1.1.	Buitenspeelcertificaat	33
12.1.1.	Keukencertificaat.....	33
12.1.2.	Vrije schermtijd certificaat	34
12.1.3.	Hal-, studie- en flexruimtecertificaat	34
12.1.4.	Gebruik apparaten met mogelijke risico's	34
12.2.	Brandveiligheid.....	34
12.3.	BHV en kinder-EHBO	34
12.4.	Kwaliteitsregels	34
12.5.	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	35
12.6.	Hulp aan ouders in zorgtrajecten, onze pedagoge.....	35
12.6.1.	Signaleren en doorverwijzen	35
12.7.	Pedagogische driehoek.....	36
13.	Voeding op school	37
13.1.	Inleiding	37
13.2.	Visie op volwaardige voeding.....	37
13.3.	Trakteren	38

1. Visie en missie

Vivere is een democratische basisschool in de regio Rotterdam. Basisschool Vivere is verbonden aan BSO Vivere en vormt samen een integraal kindcentrum (IKC). Vivere is het Latijnse woord voor 'leven'. Daar gaat het om op ons IKC. Kinderen ontdekken zelf welke talenten zij hebben en hoe zij deze kunnen ontwikkelen, zodat zij het beste uit zichzelf en uit **het leven** kunnen halen.

Alleen de kinderen van basisschool Vivere kunnen gebruik maken van BSO Vivere. De BSO vindt maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8.30 tot 9.30 uur en van 15.30 tot 17.30 uur plaats. Op woensdag is er geen voorschool, de BSO begint om 14.30 uur en eindigt om 17.30 uur. In verband met de doorgaande lijn verzorgen de stafleden van de school ook de buitenschoolse activiteiten.

De binnen- en buitenruimte van Vivere is onderdeel van de visie, waarbij kinderen leren met gevaren en verantwoordelijkheden om te gaan. Kinderen wordt aangeleerd elkaar aan te spreken en elkaar te helpen bij minder veilige situaties. Deze situaties en de manier waarop we kinderen aanleren om met de mogelijke risico's om te gaan, hebben we beschreven in ons beleid Veiligheid & Gezondheid.

Ouders zijn een belangrijke partner binnen de democratische werkwijze. Ouders kiezen bewust voor de visie van de democratische school en onderstrepen deze. Onze ouders zijn actief betrokken bij de school en vormen samen de Ouderkring.

Bij Vivere combineren we de basisschool met de BSO (4-12 jaar). Het is echter onze stip aan de horizon, om later uit te breiden met dagopvang en voortgezet onderwijs tot een complete integrale aanpak voor de leeftijdsgroep van 2-18 jaar.

1.1. Onze visie

Vivere Democratisch Onderwijs is een unieke plek waar kinderen zich in veiligheid kunnen ontwikkelen tot een compleet individu. Behalve aandacht voor taal en rekenen is er veel ruimte voor talentontwikkeling. De school wordt door studenten en stafleden vormgegeven op basis van gelijkwaardigheid. Studenten bepalen hun eigen leerweg waarbij oog is voor ieders talenten. Een inspirerende omgeving waar uniciteit en authenticiteit gevierd worden en passie voorop staat. Dit realiseren we door:

- het creëren van een levensechte leeromgeving;
- veel aandacht te geven aan het waarborgen van de fysieke en emotionele veiligheid van alle betrokkenen;
- te werken met gepassioneerde stafleden, vakdocenten en 'voorbijgangers'¹;
- betrokken stafleden die de studenten coachend ondersteunen bij hun leerproces en het behalen van hun doelen;
- een warme, sfeervolle omgeving. Kortom: een fijne plek om te zijn!

¹ Met 'voorbijgangers' wordt bedoeld iedereen die op kortdurende basis in contact komt met (de kinderen van) Vivere. Denk hierbij aan de gids tijdens een excursie, de bakker om de hoek, de voorleesmoeder, etc.

1.1. Onze missie

Het is onze missie dat steeds meer kinderen in Rotterdam en omstreken kunnen genieten van democratisch onderwijs. Dit doen wij onder andere door een inspiratiebron te zijn voor een ieder die met onderwijs te maken heeft.

2. Locatie

Vivere is gevestigd in de gemeente Rotterdam.

Het gebouw heeft verschillende ruimtes die naar functionaliteit zijn ingericht. Zo is er een keuken, basisruimte, bibliotheek, kantoor, studieruimte, flexibele ruimte en een ruim buitenterrein waar de kinderen de hele dag gebruik van kunnen maken. De school houdt echter niet op bij het schoolterrein. De kinderen kunnen naar de winkel, het parkje tegenover de school, ze organiseren uitstapjes naar het zwembad of musea. Verder worden er wekelijks sportlessen gegeven in een externe gymzaal.

Adres: Nieuwenoord 1-3, 3079 LH Rotterdam
Telefoon: 010-307 31 82
E-mail: info@viveredemocratischonderwijs.nl
Website: www.viveredemocratischonderwijs.nl

3. De staf

Onze stafleden zijn natuurlijk de basis van het IKC. Elke dag zorgen zij samen met de kinderen voor een veilige, gestructureerde, liefdevolle en uitdagende omgeving waarbinnen iedereen zich maximaal kan ontwikkelen. Zij helpen en begeleiden kinderen in hun leerprocessen. Binnen, maar ook buiten het gebouw!

3.1. Hoge eisen stafleden

Wij stellen hoge eisen aan onze stafleden en medewerkers. Onze stafleden zijn allemaal (ruim) bevoegde leerkrachten. Zij kiezen bewust voor onze methode en werkwijze. Zij hebben uiteraard naast de benodigde bevoegdheid, een passie voor vernieuwend onderwijs én volgen continue trainingen / cursussen en workshops die onze visie ondersteunen.

3.2. Extra scholing en ondersteuning van de stafleden/medewerkers

Wat onze stafleden bijzonder maakt is dat zij zich ook in andere dingen hebben laten scholen. Zo hebben we 'in-house' yogadocenten, een kindercoach, een angstspecialist, pedagoog & docent pedagogiek en een 'Master of Science in Education and Child Studies'.

Het jaar 2017 stond in het teken van de training in de Consentmethode. Alle vaste stafleden zijn gecertificeerde gespreksleiders. Inmiddels is een van de medewerkers ook getraind als Master in de Consentmethode, waardoor zij trainingen kan geven aan nieuwe personeelsleden, ouders of andere geïnteresseerden en de methode levendig en actueel houdt.

Eind 2017, begin 2018 hebben wij een incompany training met trainingsacteur gedaan in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. We hebben tevens een aandachtsfunctionaris die de daarvoor bestemde opleiding volgt.

In 2018 hebben alle stafleden en medewerkers training gehad in het werken met beleidsplannen op het gebied van Veiligheid en Gezondheid. Kwaliteitsbureau Heijsa heeft deze training en de terugkomdagen verzorgd. Tevens wordt aan alle stafleden en medewerkers trainingen in Geweldloze Communicatie, kindercoaching en de 'Growth Mindset-methode' aangeboden, zodat zij zich ook op die onderdelen nog beter kunnen gaan bekwamen.

Alle stafleden en een medewerker volgen jaarlijkse BHV training en twee medewerkers hebben het certificaat voor kinder-EHBO.

3.3. Vakdocenten

Naast het standaard team van stafleden nodigt Vivere ook op regelmatige basis vakdocenten uit. Dit zijn mensen die een passie of expertise hebben op één bepaald vakgebied. Bijvoorbeeld sport, muziek, drama, techniek of kunst. Ook ouders kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Sommige van deze vakdocenten zullen met regelmaat op het IKC te vinden zijn.

3.4. Ondersteuning van andere beroepskrachten

Onze stafleden worden dagelijks ondersteunt door diverse beroepskrachten bij hun werk. Zo hebben we een huishoudelijke medewerker die zorgdraagt voor de wekelijkse schoonmaak van het gebouw

en een facilitaire collega die verantwoordelijk is voor de dagelijkse schoonmaak, allerlei klussen oppakt (vanuit het beleid Veiligheid & Gezondheid) en zorgt voor de catering. De twee directeuren bieden ondersteuning bij de communicatie met de ouders. Zij halen de input voor de nieuwsvoorzieningen naar ouders (en omgekeerd) op en zorgen ervoor dat de website en nieuwsbrieven up to date zijn. Tevens zijn zij dagelijks aanwezig en beschikbaar om de stafleden te coachen, feedback te geven en te sparren over situaties op de groep indien nodig en gewenst.

De stafleden worden tevens ondersteund door een pedagoge. Bijvoorbeeld omdat zij zich zorgen maken en ondersteuning nodig hebben bij de interpretatie van observaties en verslagen. Indien gewenst is zij tevens aanwezig tijdens zorggesprekken met ouders vanuit haar rol als pedagoge. Indien we merken dat er (zorg)ondersteuning nodig is die we niet in huis hebben, wordt in samenwerking met het CJG (Centrum Jeugd & Gezin) gekeken welke externe professionals ons kunnen helpen.

3.5. Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

IKC Vivere vindt het belangrijk om met stagiaires te werken, dit zijn immers de stafleden van de toekomst die nog veel moeten en kunnen leren in de praktijk. Het aandeel van het aantal beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires dat formatief wordt ingezet is niet groter dan een derde van het personeelsbestand aan stafleden van IKC Vivere. Daarnaast kunnen beroepskrachten-in-opleiding en stagiaires nog steeds boven-formatief (boventallig) worden ingezet, als extra ondersteuning.

De stagiaires worden bij de dagelijkse werkzaamheden op de basisgroepen begeleidt door ervaren stafleden. Zij leren de stagiaires hoe zij het beleid van het IKC kunnen uitvoeren bij hun werkzaamheden. De stagiaires reflecteren op hun handelen en houding ten aanzien van de kinderen en ouders. Afhankelijk van de opleiding en ambitie van de stagiaire, mag hij/zij ondersteuning bieden bij het activiteitenaanbod en begeleiding van de kinderen.

IKC Vivere werkt over het algemeen samen met stagiaires die de PABO- of pedagogiek opleiding volgen. De stagiaires blijven gedurende de hele stageperiode in een leersituatie. Dit betekent dat de stagiaire niet de eindverantwoordelijkheid mag dragen voor een groep kinderen en dat er naast de stagiaire altijd een beroepskracht aanwezig is. Wanneer de stagiaire zich goed ontwikkelt, kan zij, in het kader van haar leerproces, de verantwoordelijkheid krijgen over een groepje kinderen. Dit gebeurt in overleg met de praktijkopleider en onder begeleiding en verantwoording van het vaste staflid. PABO studenten die meer dan 75% van hun opleiding hebben voltooid, worden wel als volwaardig pedagogisch medewerker ingezet op de BSO.

4. De studenten

Alle leerlingen op onze school noemen wij 'studenten'. De basis van democratisch onderwijs is dat alle studenten vanuit zelfsturing richting geven aan hun leerweg. Deze volgt een ieder met zijn authentieke talenten, eigen motivatie en inspiratie voor interessegebieden, vakken, kringen, projecten, excursies en spontane (leer-)activiteiten.

4.1. Leeftijdsmix

Studenten worden niet ingedeeld in klassen op basis van leeftijd, waardoor een interessante leeftijdsmix ontstaat van vier tot en met twaalf jaar. Hier leren zowel de oudere als de jongere kinderen enorm veel van, vooral op het vlak van sociale vaardigheden. De oudere kinderen krijgen de kans om bijvoorbeeld hun vaardigheden op het gebied van informatieoverdracht (je begrijpt een onderwerp pas écht als je het gemakkelijk kunt uitleggen) en omgang met- / zorg voor jonge(re) kinderen te oefenen. We zien bijvoorbeeld regelmatig dat een ouder kind een jonger kind aan het voorlezen is. Ook wordt er vaak 'schooltje' gespeeld, waarbij oudere kinderen 'lessen' geven aan de jongsten. Oudere kinderen geven ook regelmatig 'echte' vaklessen zoals tekenen, yoga of nerf-les². Onder begeleiding van een staflid plannen zij deze lessen en voeren ze uit. Er zijn er interessante programma's op andere scholen die lijken aan te tonen dat de vrije omgang met jonge kinderen op een de IKC (ver)zorgende kanten naar boven haalt bij de oudere kinderen. Hierdoor hebben zij ook meer begrip en compassie voor hun leeftijdsgenootjes en ontstaat minder snel pestgedrag.

Jonge kinderen kunnen door de omgang met oudere kinderen bijvoorbeeld deelnemen aan spelletjes of activiteiten waar zij zelf nog te klein voor zijn, maar die wel heel leuk en leerzaam zijn. Hierdoor leren zij sneller dan ze alleen met leeftijdsgenoten gedaan zouden hebben. Zo kan het zijn dat zij bij het deelnemen aan een vakles techniek sommige onderdelen al goed beheersen, maar bij andere onderdelen nog hulp nodig hebben. Oudere kinderen helpen dan de jongsten en ondersteunen hiermee de vakdocent.

4.2. Jonge studenten

Jonge kinderen (tussen 4-5 jaar) die net gestart zijn bij Vivere hebben een bijzonder plaatsje binnen het IKC. Zij krijgen extra aandacht van de stafleden en de oudere kinderen ontfermen zich graag over de jongsten. Jonge kinderen blijven voornamelijk onder begeleiding in de basisruimte (zie basisgroep) totdat zij certificaten hebben gehaald om zelfstandig ook in andere ruimtes te spelen.

² Nerf-les is een les waarbij de kinderen leren omgaan met pijltjes pistolen, zodat zij buiten op een veilige manier strategische spellen kunnen spelen.

5. Ouders

Ouders zijn de laatste groep die we noemen in de driehoek school (stafleden) - student – ouders. Al deze groepen zijn van bijzonder belang om de schooltijd van studenten bij Vivere tot een succes te maken.

In de praktijk zien we dat twee groepen ouders zich aangetrokken voelen tot democratisch onderwijs. De ene groep is al een tijd heel bewust bezig met het gezin en alles wat daarbij komt kijken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bewustzijn op het gebied van voeding, opvoedingsmethodes, spiritualiteit, communicatie met het kind, gezondheid(szorg) etc. Bij de keuze voor een school lijkt democratisch onderwijs dan meer aan te sluiten op de ingezette lijn dan regulier onderwijs. Vaak stromen kinderen van deze ouders relatief makkelijk in, omdat ze nog jong zijn en hun vrije en open leerlijnen vanuit huis makkelijk doorlopen op school.

De andere groep ouders heeft een of meer kinderen die wel gestart zijn op regulier onderwijs, maar vinden dit op de een of andere manier niet meer passen bij hun kind. Het kan zijn dat het kind op de een of andere manier is vastgelopen, of dat de ouders zelf op een bepaald moment vinden dat een andere onderwijsmethode beter aan zou sluiten. Voor zowel de ouders als de studenten vraagt de overstap van regulier naar democratisch onderwijs wat meer 'werk'. Het kan namelijk zijn dat in de omgeving van het gezin negatief wordt gereageerd op een overstap, waardoor ouders stevig in hun schoenen moeten staan. De studenten zelf gaan altijd door een proces van 'ontscholing' heen bij hun aankomst op Vivere, omdat zij immers gewend zijn aan de structuur en regels van regulier onderwijs. De overstap van regulier naar democratisch onderwijs kan alleen succesvol zijn als de ouders en de student er 100% achter staan en er vol voor gaan. Dit bespreken wij ook uitvoerig tijdens onze intakegesprekken en na de proefmaand.

Voor alle ouders geldt overigens dat zij 100% achter de fundamenten van democratisch onderwijs moeten staan. We verwachten dat je als ouder volledig vertrouwen hebt in de leerweg van je kind, hoe kronkelig en ogenschijnlijk moeilijk die soms ook kan zijn. Dat je de keuzes van je kind ondersteunt, problemen aanhoort en indien gewenst mee helpt oplossen.

Vivere ziet ouders als één van de belangrijkste schakels in de ontwikkeling van haar studenten en we juichen alle betrokkenheid alleen maar toe. Zo blijven veel ouders in de morgen gezellig een kopje koffie of thee drinken tot hun kind zich fijn voelt en het oké vindt als papa of mama weg gaat.

5.1. Ouderkring (Oudercommissie)

Alle ouders zijn ook automatisch lid van de Ouderkring, die ongeveer eens in de vier tot zes weken wordt gehouden. De Ouderkring wordt door ouders (eventueel met hulp van de Topkring) geïnitieerd en vormgegeven. Zie ook hoofdstuk 6.2.3. Ouderkring

De Ouderkring heeft puur het recht om te adviseren aan de Topkring over alle zaken die zij maar wil aanbrengen. Een afgevaardigde van de Ouderkring zit in de Topkring. De Topkring is het formele bestuur van het IKC en heeft in feite 100% verantwoordelijkheid voor alle zaken in en rond de school en BSO. Een deel van die verantwoordelijkheid delegeert zij aan kringen naast- en onder zich.

5.2. Oudergesprekken

De mentoren van de kinderen observeren de kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden. De bevindingen van de observaties worden regelmatig met de kinderen en ouders besproken. De

kinderen hebben om de drie à vier weken een coaching gesprek met hun mentor. Ouders krijgen minimaal twee keer per jaar een gesprek met de mentor van hun kind. In het eerste jaar krijgen zij daarnaast ook het kennismakingsgesprek en het evaluatiegesprek van de proefmaand. Kinderen kunnen als zij dat willen bij de oudergesprekken aanwezig zijn. Dit gesprek vindt plaats op het IKC en kan samen gaan met het gesprek van school, of andersom. Ouders kunnen als dat nodig is ook vaker een gesprek aanvragen.

5.3. Informatievoorziening

Naast de Ouderkring en de formele oudergesprekken, worden onze ouders ook op de verschillende manieren geïnformeerd over het reilen en zeilen van ons kindercentrum:

- bij het brengen en halen van de kinderen kan er indien gewenst een overdracht plaatsvinden;
- er verschijnt regelmatig een nieuwsbrief voor het gehele IKC;
- in het kindvolgsysteem Spectrovita staan regelmatig dagverslagen van de bezigheden van de kinderen (ouders kunnen hierop inloggen);
- in de besloten Facebookgroep van 'Ouders en Stafleden van Vivere' worden regelmatig foto's geplaatst over de bezigheden van de kinderen op school. Ook informatie over excursies, uitstapjes e.d.) wordt (onder andere) hier geplaatst;
- besluitenlijsten van de Ouderkring worden op Facebook in de besloten groep geplaatst.

5.4. Klachten

Gevoelens van onvrede en klachten door ouders, kinderen of stafleden over alles wat met het IKC te maken heeft, worden in principe zo mogelijk in de betreffende kring besproken en met de Consentmethode opgelost. De wet stelt ouders en personeelsleden in staat om klachten in te dienen over gedragingen en beslissingen van bestuur en/of personeel. Een klacht die niet direct met de stafleden kan worden opgelost kan worden ingediend bij de directeur. In de 'Klachtenprocedure IKC Vivere' staat vermeld hoe dat proces precies loopt. IKC Vivere is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

6. Het leerproces op een democratische school

Democratisch onderwijs staat voor leren met intrinsieke motivatie door middel van zelfsturing. De studenten kunnen alle middelen gebruiken die de school hiervoor ter beschikking stelt. De Schoolkring heeft de beschikking over een budget voor schoolmiddelen, excursies en inhuur vakdocenten. Studenten kunnen een motie indienen voor de aanschaf van extra of bijzondere materialen als ze die nodig hebben. Als school proberen wij eigenlijk de aangeboren nieuwsgierigheid die alle kinderen van nature hebben zoveel mogelijk te faciliteren en aan te vullen. Alle spontane leervragen die ontstaan uit vrij spel, of het zien van een filmpje, lezen van een boek etc. kunnen waardevolle leermomenten opleveren, mits de begeleiders daar goed op inspelen. Onze stafleden zijn getraind en gespitst op het herkennen van gemotiveerde leervragen en proberen daar maximaal in te faciliteren, mits dat door de student natuurlijk gewenst is. Daarnaast nemen onze stafleden (in overleg met de Schoolkring) ook initiatief om projecten op te zetten, themaweken of -maanden te organiseren (bijvoorbeeld rondom geschiedenis, beroepen, seizoenen etc.) en nieuwe leermogelijkheden aan te bieden.

Verder onderscheiden we op onze school (naar het model van democratische school De Vallei) drie verschillende leerstadia.

6.1. Verkenner

Het woord zegt het eigenlijk al: in dit leerstadium verkent de student een nieuw onderwerp. Laten we qua voorbeeld zeggen dat je als student bij Vivere eens wilt kijken of gitaar spelen iets voor je is. Je hebt andere leerlingen dit zien doen en je wilt er wat meer over weten. Op het rooster staat op vrijdag de muziekdocent ingeroosterd en hij geeft ook gitaarles. Je besluit deze les bij te wonen en je zorgt dat je op donderdag op de betreffende tijd aanwezig bent. Tijdens het bijwonen van deze les zijn er dan twee verschillende opties. De eerste mogelijkheid is dat je door het bijwonen van de les en het eerste proberen met de gitaar merkt dat dit helemaal niet is wat je ervan verwachtte; het is niets voor jou. Je bent vrij om de les op elk moment te verlaten en het blijft bij deze ene verkenning. Wellicht dat je op een later moment alsnog besluit opnieuw te verkennen. De tweede mogelijkheid is dat je na één of meer verkennende lessen heel enthousiast raakt over dit instrument. Je wilt heel graag (beter) leren spelen. Dan ga je naar het volgende stadium.

6.2. Amateur

Je hebt tijdens een verkennende les besloten dat je graag beter gitaar wilt leren spelen. Je volgt regelmatig (delen van) lessen die gegeven worden door de muziekdocent en daarnaast ben je zelf ook lekker aan het oefenen. Het gitaarspelen gaat steeds beter, en je hebt plezier in deze nieuwe vaardigheid. Dat is waar dit stadium om gaat. Het *proces* is leidend.

6.3. Meesterschap

Het laatste stadium is het meesterschap. In dit stadium werken we naar een specifiek *doel*. Bijvoorbeeld: je wilt een bepaald nummer goed kunnen spelen op de kerstuitvoering van de school. In dat geval ga je samen met de muziekdocent en/of je begeleider een plan opstellen om het doel te behalen. Hoeveel lessen moet je nog volgen? Hoeveel vrije uren moet je nog oefenen? Welke hulp ga

je hierbij nog inschakelen? Is de gitaar genoeg beschikbaar of moet er een extra worden aangevraagd in de muziekring? Dit soort dingen komen in je plan. Het bijwonen van de muzieklessen is niet langer vrijblijvend. Er wordt nu verwacht dat je op tijd komt en actief deelneemt aan de gehele les. Je coach of vakdocent kan in deze fase soms (met jouw eigen plan in de hand) een stok achter de deur zijn om je te helpen je doel te bereiken. Na afloop ga je met je coach evalueren: is het doel behaald? Waarom (niet)? Falen is niet erg, maar er niet van leren wel. Samen bekijk je wat goed ging, en wat beter kan. Misschien kan je ergens nog wat extra hulp gebruiken. Eventueel kan een nieuw doel worden gesteld, met een bijbehorend plan.

6.4. De basisvaardigheden

De basisvaardigheden (lezen, schrijven en rekenen op acceptabel niveau) behandelen wij op onze school in principe niet anders dan andere vaardigheden. We zijn alert op het ontstaan van een gemotiveerde leervraag en proberen daar zo goed mogelijk op in te spelen. Het kan zijn dat ouders vraagtekens zetten bij deze methode en zorgen hebben of de basisvaardigheden in voldoende mate worden aangeleerd. Onze stelling daarin is, dat als kinderen helemaal worden vrijgelaten, zij automatisch geneigd zijn om die dingen na te spelen en aan te leren die van belang zijn voor de maatschappij waarin zij leven. Deze theorie komt onder andere uit het boek 'Free to learn' van Peter Gray. Wij streven ernaar om onze democratische school als een soort 'minimaatschappij' te laten functioneren. Dit houdt in dat studenten – ieder op zijn eigen moment – tegen die basisvaardigheden aan zullen lopen. We noemen het ook basisvaardigheden, omdat het vaardigheden zijn die zeer belangrijk zijn voor het functioneren in onze huidige maatschappij. Als voorbeeld noemen wij het maandelijkse budget dat iedere student op onze school ontvangt. De enige voorwaarde voor het ontvangen van dit budget is een kasverslag met waar dit geld aan is uitgegeven. Natuurlijk worden jonge studenten geholpen door stafleden of oudere studenten bij het opstellen hiervan, maar het is een mooie en natuurlijke manier om in aanraking te komen met geld, cijfers en lagere wiskunde. Het zelfde geldt voor leren lezen en schrijven. Bij de deelname aan de Consentmethode komen studenten regelmatig in aanraking met taal en rekenen: bij het indienen van moties (eventueel met bijbehorende begroting), het schrijven van verslagen en het vastleggen van nieuwe regels. Het ligt voor de hand dat studenten zich hierin willen bekwamen, zodat ze vaardiger worden om het systeem voor hun eigen doeleinden te gebruiken. Ook bij een activiteit als computergamen lopen studenten al snel tegen de basisvaardigheden aan. Veel handleidingen van computergames zijn uitputtend en bij (internationale) multi-player instellingen kan je ook met elkaar communiceren via chat. Allemaal redenen om je heel snel je taalvaardigheden eigen te maken, misschien zelfs ook al in het Engels!

Omdat alle studenten uiteindelijk gemotiveerde leervragen hebben met betrekking tot de basisvaardigheden, ontstaat vaak natuurlijkerwijs een cijfer- en letterkring, waar regelmatig (dagelijks of een paar keer per week) lessen gegeven worden via het systeem van verkenner – amateur – meesterschap. In overleg met de studenten kan door de docent in de Schoolkring een aanvraag worden gedaan voor het aanschaffen van een bepaalde lesmethode, indien dat gewenst is.

Via ons leerlingvolgsysteem Spectrovita (wat hieronder verder wordt besproken) kunnen we precies zien hoe een student zich ontwikkelt, ook op het gebied van de basisvaardigheden. Mocht er vanuit de school, de ouders, of de student zelf reden zijn tot extra aandacht op dit gebied, dan kunnen we via een open gesprek aanvullende afspraken maken.

6.5. Leerlingvolgsysteem Spectrovita

In het reguliere (bekostigde) basisonderwijs wordt er vaak voor gekozen om de vaardigheden en kennis zoals vastgesteld in de kerndoelen op een planmatige manier over te brengen, door middel van een vastgestelde leer methode. Opdrachten, toetsen, testen e.d. dienen om te checken in hoeverre de aangeboden kennis en vaardigheden bij de leerlingen zijn 'blijven hangen'. De onderwijsinspectie checkt dan of de gebruikte methode voldoet aan de kerndoelen en of de methode ook daadwerkelijk aan de leerlingen wordt aangeboden.

Voor een democratische particuliere school als de onze ligt dat iets anders. De onderwijsinspectie omschrijft het als volgt:

“Daarnaast zijn er scholen die uitgaan van de innerlijke behoeften van kinderen. Er zijn geen vaststaande leerlijnen; kinderen volgen hun eigen ontwikkelingsweg. Dit alternatief voor het algemeen gangbare onderwijs vraagt om een eigen, daarbij passend leerlingvolgsysteem op grond waarvan verantwoord kan worden wat de keuzen van het kind zijn en hoe deze keuzen zich verhouden tot de kerndoelen.”

Daarnaast stelt de inspectie eisen op het gebied van de ontwikkeling van leerlingen op school. Namelijk:

- alle onderwijs dient zodanig ingericht te zijn dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Dit ononderbroken ontwikkelingsproces moet ook gegarandeerd zijn tussen verschillende onderwijsvormen. Er moet dus sprake zijn van een doorgaande leerlijn;
- alle onderwijs moet leerlingen voorbereiden op het zelfstandig functioneren in de maatschappij.

Kortom: het is dus voor onze school van belang om een goed leerlingvolgsysteem te hebben, dat aansluit op de eisen die de inspectie stelt, alsook de eisen die wij zelf stellen als democratische school.

Gelukkig zijn wij niet de eerste democratische school in Nederland en is er al een hele hoop voorwerk verzet door voorvechters van democratisch onderwijs. Zo heeft de oprichtster van Democratische Basisschool De Vallei tevens een nieuw leerlingvolgsysteem laten ontwikkelen, dat speciaal is toegesneden op nieuwe vormen van onderwijs, zoals het democratische onderwijs. Dit leerlingvolgsysteem heet Spectrovita en werkt (in het kort) als volgt:

6.5.1. Leerlijnen

De kerndoelen zijn verkort tot vijftien te beoordelen vakgebieden. Elk vakgebied is uitgewerkt in leerlijnen die afgevinkt kunnen worden als kinderen deze beheersen. Door dit systeem te hanteren is eenvoudig waar te nemen of een kind op onderdelen leeftijdsadequaat functioneert, op onderdelen 'voorloopt' of op onderdelen 'achterloopt'. Onze stafleden kunnen grafieken van de leerlijnen uitprinten over verschillende perioden. Als de grafieken achter elkaar worden gelegd is te zien of een kind zich ontwikkelt, hoe snel dit gebeurt en op welke gebieden dit gebeurt.

Vaak gaat de ontwikkeling sprongsgewijs. Op het moment dat een kind zich niet lijkt te ontwikkelen, of op een bepaald gebied langdurig stil staat kan er voor de school reden zijn tot extra zorg. Met Spectrovita is dit eenvoudig waar te nemen en te onderbouwen.

6.5.2. Interessemeting

Naast het niveau van de verschillende vakgebieden kunnen de stafleden bijhouden hoe de interesse van een kind verdeeld is over de vakgebieden. Ook dit wordt ingevuld door middel van observaties. De stafleden vinken af of een kind gemiddelde interesse heeft of meer of minder dan gemiddeld in een bepaald vakgebied. Door de grafieken van de interessemeting en niveaus naast elkaar te leggen kan een beeld verkregen worden of kinderen zich voornamelijk bezig houden met hun talenten of met de dingen die ze moeilijk vinden.

Het leuke van Spectrovita is dat niet alleen de school toegang heeft tot dit systeem, maar ook de student zelf en de ouders kunnen er gebruik van maken, door bijvoorbeeld gebeurtenissen van thuis toe te voegen aan het portfolio of mee te kijken met de ontwikkelingen van de student (zodat daar thuis eventueel ook op kan worden aangesloten). Zo kan optimaal gebruik worden gemaakt van de driehoek school-student-ouders.

6.5.3. Aansluiting bij voortgezet onderwijs

Ten slotte kan ook een soepele overgang naar het reguliere voortgezet onderwijs plaatsvinden, door een goede inschatting te maken van het niveau van de student: “Voor de groepen 7 en 8 kan de school naast de beheersing ook aangeven op welk VO-niveau een kind dit beheerst. Het systeem rekent een gemiddelde uit en geeft in een grafiek een uitstroom advies aan.”

6.6. Toetsen

Bij Vivere Democratisch Onderwijs maken wij geen gebruik van verplichte testen, toetsen of opdrachten. Dit betekent dat wij ook geen verplichte CITO- (of andere vergelijkbare-) toetsen afnemen. Uiteraard kan dit altijd op verzoek van een student wél worden aangeboden.

6.7. Na Vivere?

Onderzoeken onder oud-studenten van democratische scholen laten zien dat er qua kennis een prima aansluiting is met het reguliere voortgezet onderwijs. Met behulp van Spectrovita maakt de coach/tutor van de student een inschatting van het niveau dat goed bij de student zou aansluiten. Tijdens een speciale stafkring wordt dit advies met de andere begeleiders besproken en zo nodig aangepast. Daarna volgt een gesprek met de student zelf en de ouders, alvorens we tot een definitief advies komen. Eventueel kan worden afgesproken om in te schrijven voor een eindtoets.

Het is voor veel studenten wel even wennen om van een democratische school door te stromen naar regulier voortgezet onderwijs, maar met de kennis en vaardigheden die ze op onze school zeker hebben opgedaan hebben ze ook vaak op een aantal terreinen een flinke voorsprong.

Idealiter is er natuurlijk een doorgaande leerlijn in het democratisch onderwijs en Vivere streeft er dan ook naar om binnen afzienbare tijd ook voortgezet onderwijs aan te gaan bieden.

7. Organisatie van het IKC

IKC Vivere werkt met de CONSENT-methode® (hierna: Consentmethode) om de school te besturen, besluiten te nemen en conflicten op te lossen. De Consentmethode vult de democratische principes die inspraak moeten geven aan het individu op een bijzondere manier in. Er mogen namelijk geen besluiten genomen worden zolang er nog zwaarwegende, beargumenteerde bezwaren op tafel liggen. Er wordt dus altijd besloten op basis van consent. Iedereen moet zijn consent kunnen geven aan de beslissing die genomen wordt. Het kan nog steeds zijn dat je het er niet (helemaal) mee eens bent, maar omdat je geen zwaarwegend, beargumenteerd bezwaar meer hebt, kan je toch akkoord gaan. (Dit is niet te verwarren met een vetorecht, waarbij één persoon of partij zonder opgave van redenen de beslissing kan blokkeren. We hebben het hier echt over het recht om te argumenteren.) Overigens heb je ook altijd het recht om later alsnog bezwaar te maken tegen het genomen besluit, waardoor deze opnieuw in overweging wordt genomen en een genomen besluit dus ook altijd veranderd of teruggedraaid kan worden. Besluiten zijn daardoor niet star en inflexibel, maar bewegen mee met de groei van de organisatie.

In eerste opzicht kan het lijken dat besluiten die op deze manier genomen worden omslachtiger zijn. De ervaring leert dat het nemen van het besluit soms iets langer duurt, maar dat er vervolgens een gedragen besluit ligt dat iedereen wil uitvoeren. Daarmee wordt de uitvoering efficiënter en hoeft er minder vaak teruggekomen worden op genomen besluiten, omdat heel helder is geworden hoe en waarom dit besluit genomen is.

De Consentmethode is ontwikkeld is door Baudy Wiechers. Zij is betrokken geweest bij de oprichting en doorstart van meerdere democratische scholen in Nederland, en heeft haar ervaring met SKM (Sociocratische Kringorganisatie Methode) omgezet in een doorontwikkelde Consentmethode, waar onder andere ook de principes van Thomas Gordon ('luisteren naar kinderen') in zijn meegenomen. Alle vaste stafleden van Vivere zijn door Baudy Wiechers uitgebreid getraind in de Consentmethode.

Voor meer informatie over de Consentmethode verwijzen we naar de website www.infini.nu en www.consentmethode.com.

Dat Vivere volgens de Consentmethode werkt is tevens vastgelegd in de statuten van de stichting, welke zijn in te zien via onze website (downloads).

7.1. Waar staat de Consentmethode voor?

De Consentmethode staat voor 'gelijkwaardigheid' en 'met consent genomen besluiten', met als resultaat: balans. Consent betekent: geen overwegend beargumenteerd bezwaar. Als je consent geeft, ben je bereid en in staat om een besluit uit te voeren. De letters van de Consentmethode staan voor:

C van 'Creation'

Creatie is het begin van een beweging, een idee dat uitmondt in een voorstel. Het creërend vermogen gaat heel ver. Een creatie ontstaat vanuit het niets. De C van creatie in de Consentmethode staat dus echt aan het begin. Een begin dat aan het eind helemaal rondgemaakt zal zijn door het bereiken van een doel. Alle nieuwe dingen beginnen met creatie. Een mooi begin.

O van 'Open mind'

Betrokkenheid bij de creatie die ontstaat is belangrijk. Daarnaast is een open mind van groot belang. Die stelt je in staat om te beginnen met een blanco blad, waarop nog niets vaststaat. Hoe is het om met een open mind naar dingen te kijken? Ontvang wat er lijkt te zijn. Observeer, oordeel niet, zie en registreer. Meteen een mening vormen, verkleint de mogelijkheid om met een open blik, zonder oordeel naar iets te kijken. En dat zou jammer zijn, want dat ontnemt de kring heel veel creativiteit. Iemand met een open mind kan nieuwe dingen zien, nieuwe ideeën krijgen. Kan met een frisse blik tegen dingen aankijken, waardoor er een veel breder perspectief ontstaat. Daardoor ontstaat er veel meer tolerantie en leer je inzien dat er meerdere werkelijkheden bestaan.

N van 'Neutral'

Observeer neutraal wat er is. Zonder meteen een mening klaar te hebben. Zonder al een antwoord klaar te hebben voordat echt bekend is wat het onderwerp is. Kijk eens met neutrale aandacht naar dingen. Onderzoek en heb vooral geen mening. Let eens op wat dan zichtbaar wordt! Blijf luisteren met die neutrale aandacht. Misschien verschijnen er mogelijkheden die niemand verwacht had. Probeer de neutraliteit zo lang mogelijk vol te houden, totdat de tijd komt om de neutraliteit los te laten en juist met meningen te komen om de volgende stap te kunnen zetten in het proces.

S van 'Same value'

Same value gaat over gelijkwaardigheid: iedereen is van gelijke waarde en is tegelijkertijd ongelijk. Hierover ontstaat vaak verwarring. Want gelijkwaardig kan heel verschillend zijn. Elk mens heeft zijn waarde, zijn eigen, unieke waarde. En in besluitvorming neemt ieder zijn waarde mee. Als iedereen gelijk zou zijn, dan zou de wereld er maar saai en eentonig uitzien. Dan zou iedereen hetzelfde denken, van hetzelfde eten houden, dezelfde stijl kleding dragen, dezelfde beroepen leuk vinden, of dezelfde spelletjes willen spelen. Door gelijkwaardig maar ongelijk te zijn, ontstaat er een wereld vol variatie. Variatie in interesse, in ontwikkelingsgebieden, in waar je waarde aan hecht. Wanneer je dat weer deelt met anderen, ontstaat er rijkdom. Rijkdom door verschillen.

E van 'Enrichment'

Enrichment betekent 'verrijken'; iets nog beter, nog mooier maken. In de vier voorafgaande stappen van de Consentmethode hebben de kringleden samen gecreëerd, met een open mind, heeft iedereen neutraal gekeken en is dat allemaal gebeurd op basis van gelijkwaardigheid. De nieuwe creatie, het voorstel, heeft vorm gekregen in die eerste stappen. Iedereen heeft zijn mening gedeeld. En dan komt de verrijking. Opnieuw kijk je samen naar het voorstel. In de verdiepende rondes onderzoek je wat het idee nog mooier, nog rijker kan maken, voordat de kring een definitief besluit neemt. Omdat jullie een gezamenlijk doel hebben. Verrijking doet recht aan creativiteit. Niet alleen aan creativiteit in het begin, maar juist ook in een later stadium. Gebruikmaken van mogelijkheden. Geweldig, toch?

N van 'New insights'

New insights, nieuwe inzichten, kunnen op elk moment, in het hele proces doorbreken. Door een nieuw inzicht kunnen meningen 180 graden draaien. Zomaar opeens. Door open te staan voor nieuwe inzichten blijken ze ook veel gemakkelijker te komen. Soms lijkt een onderwerp helemaal vast te zitten, niet meer voor- of achteruit te kunnen. En dan, plotseling, is er een nieuw inzicht waardoor er een voorstel komt waar iedereen mee consent gaat. Nieuwe inzichten, ze komen op onverwachte momenten. Misschien wel om de spanning er een beetje in te houden. Zo ervaar je steeds opnieuw hoe leuk het is om samen tot gedragen besluiten te komen. Want vaak leidt een

nieuw inzicht van een kringlid tot het beste idee, dat ook nog eens meteen aangenomen wordt! Let er maar eens op wat nieuwe inzichten voor effect hebben op de hele kring.

T van 'Treasure'

En dan, ineens, is er consent op een voorstel! De opluchting, de energie die opeens heel licht wordt, voelt als het vinden van een schat (treasure). Kringleden raken opgewonden: eindelijk! Nadat ze samen onderzoek deden, samen aan een bouwwerk bouwden – waarbij het soms echt leek alsof het niets zou worden, ligt ineens hét voorstel op tafel. Het allerbeste idee, voor deze groep, op dit moment. Het idee dat iedereen ziet zitten en dat uitgevoerd kan worden. Soms is de uitkomst compleet anders dan je had verwacht. Het kan een grote verrassing zijn. Maar is een schat dat niet altijd? De kring heeft iets kostbaars gevonden, dat het hele plaatje rondmaakt.

Alle stappen komen aan bod

Als consent bereikt is op een voorstel, dan zijn alle aspecten van de Consentmethode aan de orde geweest, sommige zelfs meerdere malen. Dit kan in willekeurige volgorde. De Consentmethode begint dus met creatie, die kan groeien omdat iedereen er met een open mind in staat en neutraal luistert en observeert, op basis van gelijkwaardigheid. Door verrijking, waardoor nieuwe inzichten ontstaan, is daar ineens 'de schat'. De Consentmethode is vooral een heel praktisch gerichte manier van werken. Door te doen, ervaar je dat het werkt. Door te doen, ervaar je dat iedereen serieus genomen wordt. Door te doen, is de kring samen verantwoordelijk. Je kunt de Consentmethode toepassen in alle situaties: in je gezin, je werk, je organisatie, op school. Het is een geweldige manier om samen doelen te bereiken. Het fijne van de methode is dat die geen beperkingen oplegt, maar ruimte geeft: constant krijgt elk lid van de kring nieuwe inzichten en kan iedereen blijven groeien. Leren houdt dus nooit op. Wat een rijkdom!

7.2. De organisatiestructuur van Vivere

Natuurlijk hoeft – net als in een democratie – niet ieder besluit aan de complete groep te worden voorgelegd. Daarom kan in grotere groepen gewerkt worden met een kringorganisatie. Op een school heb je een aantal soorten kringen:

- de Topkring (directie en gekozen afgevaardigden Schoolkring en Ouderkring);
- de Schoolkring ((eventueel afvaardigingen van-) alle stafleden en studenten);
- de Stafkring;
- de Ouderkring;
- de Bemiddelingskring;
- groepskringen (kringen gevormd rond een bepaald doel, bijvoorbeeld de sportkring, de dierenkring, IT-kring etc. die altijd ook afgevaardigden hebben in de Schoolkring);
- en hulpkringen (tijdelijke kringen voor een kort project of doel).

7.2.1. De Schoolkring (SK)

Iedere student is in elk geval lid van de Schoolkring (SK) en – naar interesse en vermogen – van een of meer andere kringen. De Schoolkring is het hart van de school en vergadert iedere twee weken (of zoveel meer of minder als door de Schoolkring met consent besloten) en besluit over de dagelijkse gang van zaken binnen de school. De afspraken die daar gemaakt worden gelden voor de hele school. Bij iedere vergadering zijn een voorzitter, secretaris en notulist aanwezig, die iedere vier weken via open sociocratische verkiezingen worden gekozen uit de studenten en staf.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Schoolkring richten zich op:

- organiseren van de dagelijkse gang van zaken in de school;
- ingebrachte moties van de leden van de Schoolkring behandelen en, via de Consentmethode, tot een besluit brengen;
- organiseren van de inrichting van het onderwijs, ten aanzien van leermiddelen, het schoolterrein en het gebouw;
- het beheren van het budget voor schoolmiddelen;
- het creëren en handhaven van een veilige leeromgeving door middel van het maken, aanpassen of afschaffen van schoolafspraken;
- het aannemen van nieuwe studenten, stafleden en gastdocenten;
- het bestendigen van (herschreven) beleid.

7.2.2. De Bemiddelingskring (BMK)

De Bemiddelingskring (BMK) helpt binnen de school met het oplossen van conflicten waar je zelf niet uitkomt. Studenten leren verantwoordelijkheid te nemen en de regels en afspraken te handhaven. De Bemiddelingskring komt elke dag om 12:00 uur bij elkaar. Binnen de kring worden conflict situaties behandeld die door studenten of begeleiders zijn ingediend via een formulier. Er zijn altijd een gespreksleider, een secretaris, een staflid en een of meer onpartijdige studenten aanwezig. De Bemiddelingskring begint met het duidelijk maken van een ingediende situatie. Wat is er precies gebeurd, wie waren erbij betrokken en welke regels zijn er overtreden? Er wordt eerst geluisterd naar de student die de situatie heeft ingediend, vervolgens wordt er ook geluisterd naar de verdergebrachte student en naar de eventuele getuigen. Vervolgens onderzoekt de Bemiddelingskring wat de verderbrenger wil bereiken en wat de kern van zijn probleem is. Hierna komt de Bemiddelingskring samen met alle personen die bij de situatie betrokken zijn tot een gezamenlijk gedragen besluit. Dat betekent dat zij vaststellen wat er nodig is om het conflict op te lossen.

7.2.3. De Ouderkring (OK)

De Ouderkring bestaat uit de ouders van de school. De Ouderkring wordt door ouders (eventueel met hulp van de Topkring) geïnitieerd en vormgegeven. De kring komt ongeveer eens in de zes weken bij elkaar. Taken en verantwoordelijkheden van de Ouderkring zijn:

- kwaliteitswaarborging (monitoring);
- ondersteunen en uitdagen van Topkring en Stafkring;
- ambassadeurschap en netwerken ter ondersteuning / faciliteren van TK en SK;
- delen van ervaringen;
- formele medezeggenschap verzorgen;
- begroting en financieel jaarverslag ter kennisgeving aannemen;
- meedenken en advies geven over het IKC / beleid veiligheid en gezondheid etc.

7.2.4. Stafkring (STK)

De Stafkring bestaat uit alle vaste stafleden / begeleiders van Vivere. De taken en verantwoordelijkheden van de Stafkring zijn:

- zorgdragen voor een veilige omgeving;
- begeleiden/ doceren van de kinderen;
- vormgeven en uitvoeren van leerlingzorg;
- begeleiden van (nieuwe) leerkrachten;
- vormgeven en voorbereiden van het onderwijskundig beleid;
- Intake van nieuwe (ouders en) kinderen;
- Informatie verstrekken en contacten onderhouden met ouders;

- Vanuit de Stafkring wordt een afvaardiging gekozen voor de Topkring.

7.2.5. Topkring (TK)

Het stichtingsbestuur is formeel het bevoegde gezag en heeft, via de Schoolkring (met als onderdeel daarvan de Stafkring), de uitvoering van de inrichting van het onderwijs gedelegeerd. Het bestuur heeft als belangrijkste taken:

- zorgen voor een gezonde financiële situatie;
- zorgen voor een goede huisvesting;
- zorgen voor afstemming met de overheid, de GGD en de Inspectie van het Onderwijs.
- mede sturing geven aan het schoolproces via de daarvoor benoemde kritische processen van de school, zoals hierboven (onder Stafkring) benoemd.

7.3. EUDEC en AERO

Als democratische school zijn we lid van een tweetal organisaties die democratisch onderwijs promoten en hun kennis delen in Europa en de wereld. Deze organisaties zijn EUDEC en AERO.

EUDEC (European Democratic Education Community) is een non-profit organisatie die democratisch onderwijs promoot als een verstandig onderwijsmodel voor alle democratische staten. Haar leden zijn individuen, scholen en instituten door heel Europa met tientallen jaren ervaring in democratisch onderwijs.

EUDEC verzamelt deze kennis en deelt het op de volgende manieren:

- een bloeiend, elkaar ondersteunend netwerk van scholen, universiteiten, organisaties en start-up groepen;
- conferenties, bijeenkomsten en seminars;
- partnerschap en uitwisseling tussen scholen;
- de mogelijkheid om scholen te bezoeken;
- online informatie over democratisch onderwijs in theorie en praktijk;
- publicaties.

Een van de dingen die deze organisatie zo uniek maakt is de actieve rol die studenten spelen op alle niveaus: als individuele leden, in de EUDEC-raad, in het plannen van de conferenties, in de organisatie van programma's etc.

AERO (Alternative Education Resource Organisation) is in 1989 opgericht door Jerry Mintz. AERO's doel is om een student gedreven, leerling georiënteerde benadering te bevorderen. Haar netwerk omvat onder andere Montessori, Waldorf (Steiner), Democratisch, Vrij, Thuisonderwijs, etc.

De missie van AERO is te helpen een onderwijs revolutie te creëren, zodat leerling-georiënteerd onderwijs beschikbaar komt voor iedereen.

Een van AERO's gebieden van expertise is het democratische proces en democratisch onderwijs, maar even belangrijk is het netwerken tussen alle vormen van alternatieve onderwijsvormen.

7.4. EUDEC-diploma

Vanuit de EUDEC worden erkende diploma's uitgegeven die aantonen dat kinderen op een democratische school hebben gezeten en daarom een aantal extra competenties hebben ontwikkeld. Kinderen die bij ons hun school afmaken komen in aanmerking voor zo'n diploma.

8. De vier pedagogische basisdoelen

Voor de pedagogische onderbouwing heeft Vivere gekozen voor de vier basisdoelen van professor J.M.A. Rixsen-Walraven. Volgens de professor zijn genoemde doelen overigens toepasbaar in elke opvoedingssituatie. De vier basisdoelen zijn:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid:
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties:
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties:
4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken:

Deze basisdoelen zijn eenvoudig te vertalen naar de volgende toetsvragen:

- heeft een kind het naar zijn zin?
- heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem?
- heeft een kind met andere kinderen gespeeld?
- heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

Uitwerking basisdoelen

Een staflid van Vivere is meer een begeleider of coach (mentor) dan helper of leerkracht. Zij zorgt ervoor dat haar handelen en attitude gestoeld is op de vier basisdoelen. Ze observeert en luistert goed naar de kinderen, zowel individueel als de hele groep. Als ze zelf meespeelt, laat ze de regie bij de kinderen en speelt ze mee of is ze gast. Kinderen zien en leren van elkaar en van de groep. Het staflid stimuleert en observeert en gaat er niet meteen op af als het niet zo goed gaat, maar geeft kinderen de ruimte om zelf een oplossing te vinden. Hierbij maakt zij gebruik van geweldloze communicatie, de theorie van Gordon en de Consentmethode.

Het staflid laat de kinderen zelf kiezen wat ze willen doen, hiermee stimuleert ze hun zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Als de kinderen er zelf voor kiezen om lekker te luieren door in een boekje te bladeren, te kleuren of naar buiten te staren, dan is dat prima. Als de kinderen liever iets actiefs willen doen, dan is dat ook prima. Hierbij houdt het staflid ook goed in de gaten dat de wat 'rustigere' kinderen niet worden ondergesneeuwd door de 'domantere' kinderen.

8.1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt, zijn de basiselementen van het kind zoals nieuwsgierigheid en de drang tot ontdekken in het geding. Het kind staat niet open voor speelgoed of het leren van vaardigheden. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op zijn hoede zijn. Zich veilig voelen is een basisbehoefte. Het gevoel van veiligheid in het IKC wordt bepaald door de stafleden, de ruimte/omgeving en het contact met andere kinderen.

Dit doen we door:

- het bieden van een consequente en integrale aanpak van BSO en school:
 - de BSO vindt plaats in hetzelfde pand en ruimtes als de school;

- de stafleden van de school werken tevens door op de BSO;
- dezelfde regels, kaders, methodes en principes worden gehandhaafd;
- de mogelijkheid om dagelijks 'situaties' over andere kinderen in te brengen en te bespreken in de BMK.
- geweldloze communicatie;
- constructief oplossen van ruzies;
- dat elk kind wordt gezien, gehoord, gekend, geaccepteerd, gerespecteerd en gewaardeerd;
- dat elk kind weet dat hij mag zijn wie hij is en er toe doet omdat ieders stem mee telt;
- het werken met een certificatenstelsel voor meer zelfstandigheid.

8.1.1. Emotionele Veiligheid - Bemiddelingskring

Emotionele veiligheid heeft te maken met je fijn voelen in een omgeving. Jezelf kunnen zijn op leuke en minder leuke momenten. Al je emoties vrijuit kunnen tonen.

Maar ook: weten wat de regels van de groep zijn en een duidelijke structuur hebben om mee te werken. Weten wat de veilige kaders zijn, geeft juist ook ruimte voor vrijheid en eigen verantwoordelijkheid. Mits je natuurlijk altijd de bestaande kaders en regels ter discussie kunt stellen. Dat laatste is goed gewaarborgd binnen de Consentmethode. Ieder kind kan altijd alles binnen het IKC ter discussie stellen. Samen wordt dan gekeken of de bestaande regels nog voldoen, en eventueel worden nieuwe afspraken gemaakt, waar iedereen consent mee kan gaan.

Natuurlijk kan er een situatie ontstaan waarbij een kind zich onveilig voelt. Dit kan bijvoorbeeld zijn door toedoen van een ander kind (onbewust of bewust; pestgedrag). Als de situatie niet ter plekke met behulp van Geweldloze Communicatie of de Gordon-methode kan worden opgelost, dan kan het kind een situatie indienen bij de Bemiddelingskring (BMK). Iedere dag rond 12 uur heeft deze kring zitting en worden de ingediende zaken behandeld. Hierdoor kan ongewenst gedrag zoveel mogelijk dezelfde dag nog worden aangepakt en opgelost.

In het kader van de emotionele veiligheid benoemen we nog even specifiek hoe we omgaan met emoties en problemen / uitdagingen bij de kinderen. De Gordon-methode van Thomas Gordon genaamd 'Luisteren naar kinderen', leert hoe je op een gelijkwaardige manier met de (soms sterke) emoties en problemen van en tussen kinderen kunt omgaan. Door te zoeken naar de verbinding met de kinderen, emoties te (h)erkennen, te luisteren (zonder adviseren of beoordelen etc.) maar de verantwoordelijkheid voor het oplossen van het 'probleem' bij het kind zelf te laten, leren kinderen hoe ze iets kunnen leren accepteren of oplossen. De Gordon-methode zit grotendeels ook verwerkt in de Consentmethode trainingen.

Bij Vivere hanteren wij geen systemen voor belonen of straffen. Onveilige situaties lossen we op met Geweldloze Communicatie of door de Gordon-methode in te zetten. Lukt het niet? Dan kunnen de 'situaties' worden ingediend bij de Bemiddelingskring.

8.1.2. Coachen volgens de Gordon methode

De Gordon-methode leert ons om op een betere manier te communiceren met de kinderen. Gelijkwaardigheid en wederzijds respect staan centraal. Als er problemen zijn, lossen we die samen op. De grondlegger van de Gordon-methode is de Amerikaanse psycholoog Thomas Gordon (1918-2002). In feite staat hij aan de wieg van de democratische opvoedingsstijl.

Uitgangspunten van de Gordon-methode

Het uitgangspunt van de Gordon-methode is gelijkwaardigheid. Kinderen zijn, net als hun ouders, individuen met eigen wensen en een eigen inbreng. Als begeleider kun je het meest effectief opvoeden als je:

- zo goed luistert naar het kind dat je hem ook echt begrijpt;
- praat op een manier die het kind kan begrijpen;
- conflicten oplost op een manier dat niemand verliest;
- zodanig afspraken maakt dat iedereen zich eraan houdt;
- constructief omgaat met verschillen in waarden.

Resultaten

Als we op deze democratische manier opvoeden en begeleiden, dan heeft dat volgens de Gordon-methode de volgende resultaten:

- de ouder/begeleider en het kind krijgen meer zelfvertrouwen;
- er is meer begrip voor elkaar;
- er heerst een betere sfeer in huis en in het IKC;
- er zijn minder conflicten;
- als er conflicten zijn, dan kunnen die beter opgelost worden;
- het kind krijgt meer verantwoordelijkheidsgevoel;
- er zijn meer positievere gevoelens.

Bij onenigheden tussen de kinderen treden de stafleden op als mediator maar nooit als scheidsrechter. Hierdoor ontwikkelen de kinderen tevens sociale vaardigheden die ze nodig hebben om problemen op te lossen. Problemen kunnen ook binnen de Schoolkring of Bemiddelingskring besproken worden. Kinderen krijgen daar de gelegenheid om zelf de regels vorm te geven die zowel op school als de BSO gelden en te handhaven. De afgesproken regels worden daarna in het logboek geschreven. Als er een nieuwe afspraak moet worden gemaakt, wordt dit in de Schoolkring besproken met elkaar. Door dit proces ervaren kinderen hoe het is om verantwoordelijkheid te nemen waar het gaat om hun eigen ontwikkeling en de ontwikkeling en klimaat van het IKC. Kinderen leren zo evenwichtige keuzes maken.

Door het gedrag van de stafleden zal een kind zich gewaardeerd voelen. Hoe stafleden dit bewerkstelligen is zeer persoonlijk. Wel hebben met de stafleden afgesproken gebruik te maken van Geweldloze Communicatie, de Gordon methode (ik-boodschappen) en wordt er aandacht besteed aan pesten, intimideren, geweld en vooroordelen.

8.1.3. Wennen vanaf 4 jaar

Kinderen die nieuw komen bij Vivere komen moeten wennen. Dit wenproces wordt geleidelijk opgebouwd en wordt individueel met de ouders en het kind afgesproken. Ieder kind start zijn tijd bij Vivere met een proefmaand. Voorafgaand aan de proefmaand vindt altijd nog een kijkdag (tijdens openingstijden) plaats.

De kijkdag is praktisch gezien eigenlijk al de start van de wenprocedure. Tijdens deze dag krijgen ouders en kind een rondleiding, worden de huisregels nog kort doorgenomen en worden vragen beantwoord. Daarna gaan ouders naar huis en start het kind zijn dag met de ochtendkring, waarin hij wordt voorgesteld aan de andere kinderen. Kinderen blijven tijdens de kijkdag minimaal tot na de lunch (13:30 uur). De ophaaltijd wordt door ouders en kind samen bepaald.

Het wennen tijdens de proefmaand is een individueel traject. Ouders bepalen samen met hun kind welke dagen hij naar het ICK gaat, en tot hoe laat. Omdat bij Vivere de school- en BSOtijden flexibel

zijn, kan dit zelfs per dag of per week veranderen. Vaak is na het einde van de proefmaand een vast ritme gevonden dat voor de ouders en het kind prettig is.

Uiteraard krijgen nieuwe kinderen extra begeleiding van de stafleden én de andere kinderen. De eerste dag van de proefmaand wordt het nieuwe kind gekoppeld aan een 'maatje'. Dit is een kind dat heeft aangegeven het leuk te vinden om nieuwe kinderen wegwijs te maken in de school en BSO. Hij of zij is dan het eerste aanspreekpunt voor het nieuwe kind en neemt het nieuwe kind de eerste dag(en) een beetje op sleeptouw, tot dat de vaste routines van de school en BSO een beetje duidelijk zijn.

Voor de duidelijkheid: de gehele wenperiode (inclusief de proefmaand!) vindt plaats vóóordat het kind officieel geplaatst wordt middels de plaatsingsovereenkomst.

8.1.4. Wennen vanaf 3,5 jaar

Om tegemoet te komen aan de wensen van ouders, mogen kinderen vanaf 3,5 jaar komen wennen op school. Zij starten met één dagdeel per week (van 08:30 tot 13:30 uur), op de woensdagochtend. Indien dit goed gaat kan er met meer ochtenden worden uitgebreid. Op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag zijn de wenochtenden van 09:30 tot 13:30 uur. Incidenteel kan het voorkomen dat een wenkind onder de vier jaar (iets) voor 09:30 uur wordt gebracht, bijvoorbeeld omdat de ouder te vroeg is of iets wil bespreken met de staflid. Het kind wordt dus officieel in VSO-tijd gebracht. Dit zal uitzonderlijk gebeuren en vanwege de ruime BKR (beroepskracht-kind-ratio) zullen er voldoende stafleden zijn om dit kind even op te vangen en/of te begeleiden.

8.2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Het aanbieden van uitdagende spelvormen, methodieken en speelgoed stimuleren de persoonlijke ontwikkeling van een kind. Met persoonlijke competenties wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hierbij komen zelfvertrouwen en voor zichzelf zinvol bezig zijn om de hoek kijken. Het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden zijn hier voorbeelden van. Wij bevorderen de persoonlijke competentie van de kinderen door:

- het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling;
- het stimuleren van de taalontwikkeling;
- stimuleren van motorische ontwikkeling;
- begeleiden van de creatieve ontwikkeling;
- omgaan met eigen mogelijkheden;
- omgaan met conflicten;
- leren samenwerken;
- zelf kiezen en keuzes maken.

8.2.1. Persoonlijke begeleiding door de coach/mentor

Alle kinderen hebben een eigen (jaarlijks) gekozen mentor, tevens vertrouwenspersoon en vast aanspreekpunt voor ouder en kind. Dit is voor het hele IKC, dus voor de school EN de BSO. Minimaal eens per maand en vaker als nodig wordt een afspraak met het kind en de mentor gemaakt om te kijken hoe het gaat op Vivere, of er nog extra hulp benodigd is etc. Eens per half jaar is er dan ook een diepgaand gesprek met de ouders (en eventueel het kind zelf), zodat alle belangrijke informatie kan worden uitgewisseld.

Een mentor/coachgesprek bestaat uit de volgende onderdelen en vragen:

- aankomstronde (hoe voel je je, hoe is het met je, wil je hier iets over kwijt?);
- hoe staat het met je programma / de vakken die je volgt. Heb je nog iets nodig?
- en dan, afhankelijk van het kind en de situatie die speelt op dat moment:
 - kwaliteitenspel (waar ben je goed in, wat vind je leuk?)
 - opstellen van (nieuwe) doelen;
 - reflecteren op oude doelen;
 - praktische uitwerking van doelen;
 - spreken over gedrag;
 - spreken over sociale interactie / samenwerking met anderen;
 - andere punten die op dat moment aan de orde zijn.
- slotronde (is het gegaan zoals je verwacht had, wil je nog iets kwijt?).

Door te werken aan de hand van een vaste opzet kunnen de mentoren hun kinderen helpen om nieuwe stappen te zetten in hun ontwikkeling. Als een kind bijvoorbeeld in een BMK (Bemiddelingskring) gezeten heeft, worden vaak kort daarna meerdere mentorgesprekken in korte periode gepland, telkens om gedrag en ervaringen van de afgelopen periode te evalueren, zodat de leerervaring maximaal is!

8.2.2. Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling

Spelen en bezig zijn, is leren voor kinderen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening binnen de wereld van het kind. De stafleden overleggen over allerhande situaties gedurende de dag. Het staflid legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om dingen zelf te verwoorden. Regelmatig doet het staflid een beroep op het vermogen van de kinderen om oplossingen te zoeken voor problemen.

Kinderen ontdekken de wereld om zich heen spelenderwijs. Wij bieden onze kinderen verschillende materialen aan om mee te werken en te spelen. De materialen worden veelal in de verschillende hoeken en aantrekkelijk aangeboden, zodat de kinderen deze zelf kunnen pakken. Zo hebben wij:

- diverse materialen om bijvoorbeeld winkeltje te spelen (kassa's, geld, boodschappen, etc.);
- duurzame bouwmaterialen van bijvoorbeeld, hout, compleet met rails en treinen;
- constructiemateriaal afgestemd op leeftijd: Duplo, Mecano, Lego, Playmobile etc. ;
- veel divers knutselmateriaal, schartjes, kurk, vilt, lijm, papier, stof, handwerken;
- een studentenlaptop waar kinderen educatief op mogen – uitzoeken/research;
- verkleedkleden in de huiselijke hoek (kleed op de grond, poefjes, krukjes, kussens, knuffeltjes, boerderijdiertjes etc.);
- een bibliotheekhoek met eigen boeken. Deze wordt door de kinderen zelf beheerd (vanuit de bibliotheekkring).

Overigens bestellen we ook via de gemeentelijke bibliotheek elke zes weken nieuwe boeken.

Puzzels, (gezelschaps)spelletjes, boeken lezen, aan projecten werken en knutselen stimuleren het denkvermogen. Ook voorleesboeken en (seizoens)thema's spelen hierbij een rol. Het helpt het kind bij het waarnemen, ordenen en sorteren van het leren. Dat een kind zelfstandig oplossingen leert bedenken voor problemen is van groot belang voor de verstandelijke ontwikkeling. Dat gebeurt als ze bijvoorbeeld zelf een conflict probeert op te lossen of met een project bezig is.

8.2.3. Taalontwikkeling

De voertaal op het IKC is natuurlijk Nederlands. Alle stafleden, medewerkers en kinderen spreken uitsluitend de Nederlandse taal en zijn een voorbeeld voor de kinderen. Zij spreken woorden goed uit, letten er goed op of de kinderen juiste zinsvormen gebruiken, corrigeren waar nodig en praten veel met de kinderen. Voor kinderen die thuis weinig Nederlands horen is het des te belangrijker dat er op andere plaatsen, zoals op school en de BSO een goed taalaanbod is en dat zij daardoor de gelegenheid krijgen om zo hun Nederlands te ontwikkelen. Vivere biedt een continuïteit aan taal aan, het IKC is immers 51 weken per jaar geopend.

Verder is het beleid van Vivere erop gericht om in plaats van te corrigeren, zoveel mogelijk de juiste wijze te spreken. Eventueel met een uitbreiding in het antwoord te herhalen. Kinderen voelen zich dan bevestigd en zullen vanzelf de correcte vorm overnemen.

8.2.4. Stimuleren van motorische ontwikkeling

De motorische ontwikkeling heeft betrekking op het leren bewegen en is in te delen in grove en fijne motoriek. Bij grove motoriek gaat het om grote lichamelijke bewegingen zoals rollen, lopen, dansen, balanceren, springen, et cetera. Bij fijne motoriek gaat het om de handmotoriek en andere (kleine) bewegingen zoals spreken en het bewegen van de ogen. Een goede motoriek is een belangrijke voorwaarde om samen te kunnen spelen. Voor de fijne motoriek bieden we diverse handwerkactiviteiten aan, passend bij de vaardigheid. Te denken valt aan breien, haken, borduren e.d.

Motorische vaardigheden worden al geoefend in spontaan spel. Dat geldt zeker voor bewegingsspel, waarbij kinderen rennen, klimmen, springen, rollen, duwen, fietsen, etc. Maar ook het bouwen van torens vereist (naast concentratie) een goede oog-handcoördinatie en een goede fijne motoriek, evenals activiteiten als tekenen en knutselen. Daarnaast organiseert Vivere bewegingsactiviteiten die aansluiten bij de motorische vaardigheden van de kinderen, zoals dansen, hoepelen, balspelen, yoga, gym etc. Bewegingsactiviteiten hebben betrekking op de lichaamsoriëntatie, ruimtelijke oriëntatie, tijdsoriëntatie én grove of fijne motoriek. Bij het organiseren van spel- en bewegingsactiviteiten houden we dus niet alleen rekening met de beschikbare ruimte, maar ook met de leeftijd van de kinderen.

Daarnaast gaan we elke dag wel minimaal één keer buitenspelen. We hebben verschillende buitenspeelmateriaal zoals ballen, klossen, zandbakspeelgoed en natuurlijke materialen die voorhanden zijn.

8.2.5. Begeleiden van de creatieve ontwikkeling

Door het kind kennis te laten maken met verschillende materialen zoals zand, klei, verf, hout, metaal etc. stimuleert Vivere de creativiteit. De kinderen kunnen zich vrij uitleven. Ook verven, plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. De stafleden prikkelen de fantasie van de kinderen door ze te laten experimenteren met verschillende materialen. Vooral de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo geactiveerd. Kinderen hebben niet alleen een frisse kijk op de wereld, ze barsten ook nog eens van de fantasie en creativiteit. Vooral jonge kinderen worden daarbij (nog) niet tegengehouden door het idee dat iets niet mooi kan zijn of dat het niet goed is. Ze worden geboren met het vermogen om te vragen, te dromen en zich te verwonderen. Alles kan en dat is goed. Of het nu gaat om (toneel)spelen, dansen, zingen, muziek maken, knutselen, tekenen of schilderen. De kinderen mogen zelf bepalen wat ze doen en een groot (veilig) deel van het materiaal is op kindhoogte beschikbaar. We bieden de volgende muziekinstrumenten aan: gitaar, keyboard, trommels, sambaballen en boomwhackers, waarmee we muziek kunnen maken.

8.2.6. Omgaan met eigen mogelijkheden

De stafleden stimuleren en activeren kinderen in het onderzoeken van hun eigen mogelijkheden, zodat kinderen (en hun ouders) merken dat zij veel meer kunnen dan zij misschien dachten. Door rekening te houden met het individuele ontwikkelingsniveau van elke kind en de kinderen in hun waarde te laten, geven de stafleden het signaal af dat zij vertrouwen hebben in wat het kind kan. Kinderen worden daarom nooit met elkaar vergeleken, want de ontwikkeling van het ene kind is namelijk geen maatstaf voor het andere kind. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de cognitieve en motorische ontwikkeling, maar ook voor de sociale ontwikkeling. Kinderen die aan hebben getoond goed om te kunnen gaan met de eigen mogelijkheden, krijgen meer vrijheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Zie paragraaf '7.1 Certificaten voor meer zelfstandigheid en vrijheid' voor meer informatie.

Wij moedigen de kinderen aan om ook de ruimte buiten de schoolmuren te gebruiken voor hun projecten en leerprocessen. Kinderen mogen echter alleen (zonder volwassen begeleider) van het schoolterrein af als ze met minimaal drie personen zijn, die allemaal in het bezit zijn van een 'Buitenspeelcertificaat' (OTC). Dit certificaat kan worden aangevraagd bij de Schoolkring en moet worden ondertekend door de ouders. Uiteraard dienen kinderen die het schoolterrein verlaten eerst door te geven waar ze heen gaan, wanneer ze terug zijn en hoe ze bereikbaar zijn.

Binnen het IKC kan ook gewerkt worden met apparaten en voorwerpen die bij verkeerd gebruik risico's met zich mee brengen. Hierbij kan gedacht worden aan een aardappelschilmesje om bijvoorbeeld een kiwi open te snijden. Er mag alleen gewerkt worden met het betreffende voorwerp of apparaat, als hiervoor een certificaat gehaald is. De voorwaarden voor het behalen van het certificaat worden opgesteld in de betreffende kring of de Schoolkring. Na een korte 'stage' en een proeve van bekwaamheid kan een certificaat behaald worden. Het staflid houdt overigens altijd toezicht bij het gebruik van het voorwerp. Kinderen die nog geen certificaat hebben maar het voorwerp willen gebruiken, moeten altijd hulp vragen aan een staflid.

8.2.7. Omgaan met conflicten

Indien er een conflict bestaat, is het goed om te laten zien dat het kind het probleem ook zelf kan oplossen. Kinderen hebben vertrouwen in hun eigen mogelijkheden wanneer ze ervaren dat ze met bepaald gedrag ruzies oplossen of van een onveilige situatie een veilige weten te maken. Als er te snel ingegrepen wordt of moeilijke situaties voorkomen worden, missen de kinderen de mogelijkheid om te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op (de gevolgen van) een situatie. Dagelijks kunnen kinderen hun eigen 'situatie' inbrengen bij de Bemiddelingskring. Hier worden conflicten besproken en uitgesproken.

8.2.8. Stimuleren intrinsieke motivatie en zelfvertrouwen

Keuzes maken hoort bij het leven. Door de snelle samenleving waarin we wonen krijgen jonge kinderen steeds meer keuzes voorgeschoteld. Op het IKC is het ook niet anders. We stimuleren zelfvertrouwen, een *Growth Mindset*³ en eigen initiatief door kinderen positief te benaderen door bijvoorbeeld te zeggen: *"Wat knap dat je probeert om zelf je veters te strikken."* of *"Wat heb je mooie kleuren gebruikt. Je hebt hard gewerkt. Ik kan zien dat je geoefend hebt."* Door met de kinderen te knuffelen, hen aan te halen, een aai over de bol te geven of complimenten te geven in relatie tot het proces, laten we hen zien dat je met kleine stapjes ver kunt komen. We waarderen de *inspanning* en dus niet *doel*. Dus: *"Het is knap dat je dat probeert."* In plaats van: *"Doe dat maar niet, dat kun jij*

³ Voor meer informatie over Growth Mindset verwijzen wij naar het volgende artikel met filmpjes: <https://www.vernieuwenderwijs.nl/growth-mindset-wat-waarom-en-hoe/>

nog niet.” of: “*Zou je dat wel kiezen?*” Juist door fouten te maken kunnen kinderen leren. Soms worden er minder goede keuzes gemaakt en samen met het staflid wordt de keuze en het resultaat dan geëvalueerd. Het kind bouwt zelfvertrouwen op doordat de stafleden achter het kind staat en als het niet meezit, ook troost biedt. Niet (alleen) het eindresultaat, maar **JUIST** het proces wordt gewaardeerd en gecompimenteerd.

8.3. Het bevorderen van de sociale competentie van kinderen

Basisvoorwaarde voor een in algemene zin gunstige ontwikkeling van elk kind is een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Bij Vivere wordt er alleen met vaste stafleden en mentoren (coaches) gewerkt. De mentoren en kinderen bouwen samen een vertrouwensband op die de basis vormt voor het sociaal en emotioneel welbevinden op de groep. Door positief in te gaan op gevoelens als blijdschap, verdriet, woede, angst en onverschilligheid, stimuleert Vivere de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en het (durven) tonen van deze gevoelens aan anderen. De gevoelens van een kind worden serieus genomen, er wordt geluisterd en meegeleefd. De stafleden denken vanuit het kind en laten merken dat ze het kind begrijpen. Samen gezelschapsspelletjes doen bevordert de ontwikkeling van sociaal gedrag. Ook worden kinderen die altijd alleen spelen gevraagd om mee te doen, zodat ze ontdekken dat samen spelen ook iets toevoegt. In de bibliotheekhoek hebben we veel verschillende soorten (gezelschaps)spellen en kinderen kunnen deze gemakkelijk pakken. Ook in de keuken hebben we veel diverse spellen.

8.3.1. Uitbreiden van de sociale relaties

Kinderen zijn geneigd om vooral te spelen met bekenden zoals broertjes, zusjes, klasgenoten en andere bekenden. Vivere biedt ook een andere sociale context aan waar kansen liggen voor vriendschappen en het ontwikkelen van andere rollen / verhoudingen. Belangrijk is vooral dat kinderen zich als individu ontwikkelen en met elkaar leren omgaan in een groep. Ze worden zich bewust van sociale verhoudingen en ontwikkelen een sociale identiteit. Daarnaast worden vriendschappen ontwikkeld. Zie hiervoor ook de beschrijving van ons *Open deur beleid*, hoofdstuk 5.1.

8.3.2. Zelfredzaamheid en zelfstandigheid

Bij Vivere wordt sociale competentie voor een groot deel bevorderd door manier waarop het IKC-systeem is georganiseerd. Beslissingen binnen het IKC worden met de Consentmethode genomen. Zie ook hoofdstuk 2 ‘**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**’.

In de bijeenkomsten op het IKC kom je dit concreet tegen:

- de agenda wordt gezamenlijk gemaakt. Hierdoor worden al dingen besproken, waardoor het meest belangrijke deel goed naar voren komt;
- er wordt gewerkt in spreek-rondjes, zodat iedereen de tijd heeft om te praten en er de ruimte is om echt naar anderen te kunnen luisteren;
- we hanteren een gespreksetiquette, waardoor zelfs de meest rustige, introverte en stille kinderen aan het woord komen;
- je mag van mening veranderen, door de nieuwe inzichten en informatie die anderen naar voren brengen;
- de Consentmethode betekent niet dat iedereen overal over meebeslist. Mensen beslissen alleen mee over datgene waar ze direct bij betrokken zijn. Ook beslist niet

iedereen mee over de uitvoering van alles. Je geeft je vertrouwen aan de gekozen personen dat zij de dingen regelen zoals het voor het IKC of binnen de bepaalde taak goed is. De uitvoering is aan hen.

8.4. Het bevorderen van socialisatie door overdracht van waarden en normen;

Er zijn veel (ongeschreven) regels in de maatschappij, zo ook binnen Vivere. Kinderen mogen niet slaan, spugen, een ander pijn doen, je moet delen en samen spelen, je moet op je beurt wachten, eerlijk zijn, je inleven in een ander en zo verder. Door uitdagende methodes aan te bieden, kunnen deze regels meegegeven en toegepast worden. Spelenderwijs krijgen kinderen de cultuur van de groep mee. Tijdens het eten leren de kinderen dat ze op elkaar moeten wachten met eten. De groepen laten kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in de samenleving. Het is heel belangrijk om duidelijk en geduldig uit te leggen waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Een kind moet ook fouten mogen maken, dan komt het tenminste tot een eigen waardeoordeel.

De socialisatie door overdracht van waarden en normen geven wij vorm met burgerschap en sociale integratie. Sociale integratie leer je in de maatschappij zelf. Hoewel een schoolgemeenschap min of meer een afspiegeling is van de maatschappij (wij weigeren bijvoorbeeld geen kinderen op grond van geloofs- of levensovertuiging) biedt deze gemeenschap niet altijd optimaal kansen om burgerschap vorm te geven. De maatschappij zelf is hiervoor een betere plek.

Het IKC houdt dus niet op bij het hek. Wij proberen zowel de wereld buiten het IKC “binnen te halen” als “de wereld buiten het IKC” te benutten. Wij willen nadrukkelijk onderdeel zijn van de gemeente waartoe wij behoren. Indien vanuit de gemeente activiteiten worden georganiseerd ter bevordering van het welzijn van de burgers, kunnen wij participeren. Het IKC organiseert met grote regelmaat excursies buiten het IKC waar kinderen aan deel kunnen nemen.

Kinderen participeren zelf in het besturen van het eigen IKC d.m.v. de Schoolkring. Ze beslissen mee over regels en afspraken, materiaal en beheren een deel van het geld van het IKC voor o.a. de bibliotheek, reisjes, speelgoed, uitnodigen van vakdocenten, muziek, techniek en knutselmateriaal. De Schoolkring kan gezien worden als de regering, daar worden de wetten gemaakt en de budgetten verdeeld volgens de Consentmethode; de Bemiddelingskring is ons juridisch systeem, daar worden de afspraken gehandhaafd, net als in de maatschappij.

8.4.1. Multiculturele samenleving

Bij cultuur gaat het niet alleen om afkomst (of huidskleur), maar ook om taal, godsdienst, waarden, gewoonten en normen. Vivere onderstreept het belang van de verschillen die op cultureel gebied in de samenleving aanwezig zijn. “De samenleving” is een breed begrip, maar je voorbereiden op verschillen kan ook in het klein. Als wij de verschillen tussen kinderen accepteren en hen niet willen veranderen in iets wat ze niet vanuit zichzelf zijn, zullen zij de verschillen tussen henzelf en andere mensen ook accepteren en anderen niet willen veranderen. Wij vinden dit de beste voorbereiding die ze kunnen krijgen op een multiculturele samenleving. Kinderen krijgen de ruimte om hun eigen pad te volgen en een ontwikkeling door te maken zoals het goed is voor henzelf.

Als richting zijn wij een algemeen bijzondere school. Er worden geen kinderen op school geweigerd op grond van hun geloofs- of levensovertuiging. Discriminatie wordt absoluut niet getolereerd. Niet op geslacht, noch op huidskleur, seksuele geaardheid, opvattingen of ‘gewoonten’.

8.4.2. Besturen via de schoolkring

Verder wil het IKC de mondigheid en de reikwijdte van de invloed van kinderen vergroten door hen zelf mee te laten besturen via de Schoolkring. Ze leren hiermee oefenen met het nemen van verantwoordelijkheid als voorbereiding op daadwerkelijk burgerschap. Het IKC ziet er dus uit als een minimaatschappij:

- kinderen worden niet gegroepeerd op leeftijd;
- kinderen worden niet gegroepeerd op cognitieve vermogens;
- ouders maken actief deel uit van het IKC;
- de Schoolkring functioneert als de regering;
- de Bemiddelingskring functioneert als het juridisch systeem;
- kinderen kunnen leren buiten het IKC-terrein en externen kunnen worden binnengehaald.

9. Kwaliteitszorg & fysieke veiligheid

Natuurlijk moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat een kind fysiek schade kan ondervinden en dienen potentiële risicofactoren erkent te worden. Vivere biedt een avontuurlijke omgeving waar kinderen binnen en buiten kunnen spelen, bijvoorbeeld in bomen kunnen klimmen en met gereedschap kunnen werken. Dit is niet altijd zonder risico's en daarom hebben we hierover afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in verschillende documenten en in ons pedagogisch beleidsplan voor de BSO (zie ook ons beleid Veiligheid & Gezondheid). Op regelmatige basis bespreken en evalueren we met het team, de kinderen en de ouders deze regels en waar nodig scherpen wij deze aan.

9.1. Certificaten voor meer zelfstandigheid en vrijheid

Kinderen die een bepaalde mentaliteit hebben en hebben aangetoond te kunnen vertrouwen op het eigen beoordelingsvermogen, mogen meer zelfstandig doen. Zij kunnen bijvoorbeeld een certificaat halen om zelfstandig naar de keuken te gaan om daar zelfstandig wat te eten of drinken te pakken, te werken of te ontspannen. Hiermee leren we de kinderen ook omgaan met kleine en grote risico's door in de praktijk ervaring op te doen. Er is een speciale certificatenkring waarin kinderen vertegenwoordigd zijn. Zij beslissen samen welke vrijheden geborgd worden in een certificaat. De ouders dienen in sommige gevallen overigens wel schriftelijke toestemming te geven voor de certificaten door deze, samen met de stafid en het kind, te ondertekenen. De ouder blijft in dezen de eindverantwoordelijke en moet kunnen staan achter de vrijheid die het kind mag genieten.

9.1.1. Buitenspeelcertificaat

Wij moedigen de kinderen zeker aan om ook de ruimte buiten de schoolmuren te gebruiken voor hun projecten en leerprocessen. Kinderen mogen echter alleen (zonder volwassen begeleider) van het terrein af als ze met minimaal drie personen zijn, die allemaal in het bezit zijn van een 'Buitenspeelcertificaat' (OTC). Dit certificaat kan worden aangevraagd bij de Certificatenkring, en moet worden ondertekend door de ouders. De voorwaarden voor het behalen van het certificaat worden opgesteld in de Certificatenkring. Na een korte 'stage' en een proeve van bekwaamheid kan een certificaat behaald worden. Uiteraard dienen kinderen die het de terrein verlaten eerst door te geven waar ze heen gaan, wanneer ze terug zijn en hoe ze bereikbaar zijn.

Er zijn verschillende gradaties van het Buitenspeelcertificaat:

10. alleen binnen spelen, buiten altijd onder toezicht van een stafid;
11. spelen binnen de omheining van de buitenruimte, zonder toezicht;
12. spelen buiten de omheining van de buitenruimte, zonder toezicht, maar binnen een vooraf bepaalde grens.

12.1.1. Keukencertificaat

Kinderen die een keukencertificaat hebben mogen zelfstandig naar de keuken om daar, zonder het aan een medewerker of stafid te vragen, gebruik te maken van het mini-buffet. De facilitaire medewerker biedt op afgesproken (school)tijden gesneden groente en fruit, blokjes kaas en/of worst, en water aan in de vorm van een buffet. Kinderen met een keukencertificaat mogen ook zelfstandig

in de keuken verblijven. Als de kinderen thee willen, moeten ze dit wel vragen aan onze facilitaire medewerker die er doorgaans de hele dag is.

12.1.2. Vrije schermtijd certificaat

Kinderen met bovengenoemde certificaat mogen maximaal één uur per dag in de flexruimte op hun tablet of mobiele telefoon. We maken ook bij deze vrijheid duidelijke afspraken met de kinderen. Bijvoorbeeld welk schermgedrag we grensoverschrijdend vinden.

12.1.3. Hal-, studie- en flexruimtecertificaat

Kinderen die hebben aangetoond verantwoord om te kunnen gaan met verschillende materialen, niet aan de nooddeuren te zitten, zich houdend aan de basisregels (die tevens in de ruimtes hangen) en om kunnen gaan met zichzelf en de spullen die er zijn, mogen zelfstandig naar de hal, studie en/of flexruimte om er te werken of te ontspannen.

12.1.4. Gebruik apparaten met mogelijke risico's

We willen graag de kinderen mogelijkheden bieden om hun zelfstandigheid te verkennen. We willen daarom in de nabije toekomst 'gevaarlijke apparaten' zoals de oven, de magnetron, de waterkoker, de blender, het tostiapparaat e.d. merken met rode stickers. Kinderen kunnen losse certificaten halen om zelfstandig met deze apparaten om te mogen gaan.

Er mag dan alleen gewerkt worden met het betreffende voorwerp of apparaat, als hiervoor een certificaat gehaald is. De voorwaarden voor het behalen van het certificaat worden opgesteld in de betreffende kring of de Schoolkring. Na een korte 'stage' en een proeve van bekwaamheid kan een certificaat behaald worden. Als je een apparaat of voorwerp met een rode sticker wilt gebruiken, maar je hebt geen certificaat moet je hulp vragen aan een begeleider of ander kind die wel het certificaat heeft.

12.2. Brandveiligheid

Het gebouw waar het IKC gevestigd is, is goedgekeurd door de brandweer. Brandblussers hangen op duidelijk zichtbare plekken en worden regelmatig gecontroleerd. Er is een duidelijk ontruimingsplan opgesteld en er worden twee maal per jaar ontruimingsoefeningen gehouden.

12.3. BHV en kinder-EHBO

Alle stafleden én de facilitair medewerker hebben een geldig BHV-certificaat. Ook hebben twee medewerkers de opleiding kinder-EHBO van het Oranje Kruis afgerond. Onze facilitair medewerker is tevens hoofd BHV.

12.4. Kwaliteitsregels

- We voldoen aan alle wettelijke regels ten aanzien van onderwijs en kinderopvang;
- Ons beleid evalueren we periodiek en stellen deze bij om het vervolgens te implementeren;
- Kinderen voelen zich veilig, waaronder wij ook verstaan: geaccepteerd en gewaardeerd;
- Kinderen en begeleiders zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen;
- Het team erkent verschillen van elkaar zonder te oordelen over deze verschillen, de focus ligt op wat je wel kunt;
- Kinderen zijn in staat om binnen het IKC en later in de maatschappij zelfstandig te opereren met behoud van hun eigenheid;

- De kwaliteit van het materiaal waarmee kinderen werken is goed en veilig;
- De kwaliteit van het pedagogisch handelen is goed. Hierbij zijn kinderen zelf de beste feedback op de kwaliteit van het handelen van de begeleider;
- Kinderen voelen zich competent en hebben vertrouwen in eigen mogelijkheden om hun eigen leven vorm te geven;
- Kinderen worden uitgedaagd door hun omgeving, het IKC en andere mensen en kunnen verschillen tussen mensen ervaren als een verrijking.
- We gebruiken een aantal instrumenten om maatregelen vast te stellen die nodig zijn voor verdere kwaliteitsverbetering:
 - regelmatige oudervergadering, welke een klankbord- en adviesfunctie heeft. Deze staat open voor alle IKC ouders;
 - mentorgesprekken met kinderen over wat ze vinden van hun school/BSO;
 - stafvergaderingen;
 - oudergesprekken;
 - verslaglegging in Spectrovita, het leerlingvolgsysteem van Vivere.

12.5. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Een van de grootste inbreuken om de fysieke en emotionele veiligheid van kinderen is uiteraard huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Om handvatten te hebben in het signaleren hiervan, gebruiken wij de Meldcode van de Brancheorganisatie Kinderopvang. Hierin staat precies beschreven hoe stafleden en medewerkers dienen te handelen in het geval van (vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling. Maar een papieren document is niet genoeg. Daarom zorgen wij ervoor dat al onze stafleden getraind zijn in het gebruik van de meldcode. Jaarlijks wordt een opfrisworkshop gegeven. Mariska Mouwen-van den Bosch is aangesteld als aandachtsfunctionaris en doorloopt daarvoor ook de benodigde opleiding.

12.6. Hulp aan ouders in zorgtrajecten, onze pedagoge

Wanneer Vivere heeft aangegeven dat er reden is tot (extra) zorg en aandacht voor een kind, begint voor ouders vaak een hele drukke en verwarrende periode. Het traject van onderzoeken en wachten op een diagnose tot uiteindelijk het krijgen van de juiste zorg kan langdurig en lastig zijn. Dan is het goed om daarbij hulp te krijgen van iemand die daarin zeer ervaren is. Danielle Spruit is als pedagoog aan ons kindcentrum verbonden en kan ouders helpen in het hele zorgtraject. Zij is ervaren in de samenwerking met de gemeente alsook met particuliere zorgaanbieders.

12.6.1. Signaleren en doorverwijzen

In de stafvergaderingen is het bespreken van individuele kinderen een vast agendapunt. Wanneer we zorgen hebben over een kind bespreken we dit met elkaar en met ouders. Eventueel vragen we onze pedagoge om advies. Wij nemen vaak zelf het initiatief om de ouder uit te nodigen voor een gesprek wanneer wij ons zorgen maken. Uit het zorggesprek volgt dan een eventueel zorgroute via de school naar het CJG. Het IKC heeft goede contacten met het CJG. Tenzij ouders uiteraard een andere passende oplossing hebben. Het IKC werkt hieraan mee en deelt, met toestemming van de ouder, informatie met de zorginstelling. Het IKC houdt in de gaten of er een terugkoppeling is vanuit de zorginstelling en/of de ouder. De ouder voert de regie over het zorgtraject, maar het IKC houdt

vinger aan de pols en is de stok achter de deur. Eventueel kan de pedagoog de ouder begeleiden bij het zorgtraject. Onze intentie is om op termijn deel te nemen aan de wijknetwerken die georganiseerd worden door het CJG.

12.7. Pedagogische driehoek

Bij Vivere hechten wij veel waarde aan de pedagogische driehoek 'kind-ouders-ICK'. Een mooi voorbeeld daarvan is ons kindvolgsysteem. Ouders kunnen hier ook op inloggen en een verhaal schrijven in het dossier van het kind. Soms is er op dagelijkse basis namelijk even geen moment om het uitgebreid ergens over te hebben met een staflid en is iets niet belangrijk genoeg voor een aparte afspraak. Dan kan een stukje in Spectrovita genoeg zijn om iets over te dragen (bijvoorbeeld: het kind voelt zich buitengesloten door een paar groepsgenootjes, maar durft dit niet uit te spreken). De stafleden kunnen hier direct mee aan de slag en ook de terugkoppeling kan dan in Spectrovita.

13. Voeding op school

13.1. Inleiding

Bij IKC Vivere is het beleid aangaande eten & drinken een integraal onderdeel van de gehele visie. Hieronder staat beschreven wat die visie is, en wat dat in de praktijk voor jou en je kind betekent.

In de kosten van de school en BSO is de catering gedurende de hele dag inbegrepen.

13.2. Visie op volwaardige voeding

Bij Vivere geloven wij dat de voeding die je gedurende de dag eet van invloed is op onder andere je energieniveau, je stemming en je concentratievermogen. Omdat kinderen dag in dag uit topprestaties leveren op het gebied van lichamelijke, geestelijke en emotionele groei, hebben zij daar maximale ondersteuning voor nodig door gezond te eten en drinken. Als school en BSO kan je daar een grote rol in spelen.

Wij baseren ons bij het maken van keuzes in voeding op het wetenschappelijke werk van dr. Weston A. Price. Dr. Price is een voorstander van volvette, volwaardige, verse, biologische en natuurlijke voeding. Wij proberen deze visie op voeding zo veel mogelijk door te voeren in het dagelijkse aanbod op het IKC.

Alle maaltijden zijn daarom vers bereid, met zoveel mogelijk biologisch(e) (-dynamische) ingrediënten en worden gezamenlijk genuttigd. Ons streven is om twee keer per week naast de koude lunch, ook een warme lunch aan te bieden.

Bijzondere eetvoorschriften

We houden graag rekening met verschillende eetvoorschriften, zolang het past binnen hetgeen we aanbieden. Zo kunnen kinderen die lactosevrij, tarwevrij, vegetarisch, halal of koosjer eten uitstekend aan hun trekken komen. Wij maken echter *geen* op maat gemaakte maaltijden voor kinderen met een (zeer) specifiek dieet, zoals bijvoorbeeld vegan. Aangezien het voedingsbeleid van Vivere een integraal onderdeel is van de gehele visie, is het ook *niet* toegestaan om kinderen hun eigen eten of drinken van thuis mee te laten nemen⁴.

Wat eten en drinken we dan bij Vivere?

Vivere gebruikt zoveel mogelijk volvette, volwaardige en pure producten. Dit betekent bijvoorbeeld concreet dat wij:

- geen magere melk(producten) bieden, maar de volle variant;
- met echte boter werken in plaats van met margarine of plantaardige oliën;
- zo min mogelijk bewerkte producten kopen: we maken het liever zelf;
- liever spelt of rogge gebruiken dan tarwe;
- geen witte suiker of rietsuiker gebruiken (dus ook geen zoet broodbeleg), maar wel incidenteel kokosbloesemsuiker of rauwe honing;
- geen of zo min mogelijk GMO-producten gebruiken zoals soja of mais.

⁴ Traktaties uiteraard uitgezonderd.

Wij serveren:

Drinken:

- water (eventueel op smaak gebracht met citroen of munt);
- lauwe thee.

Snacks (ochtend en middag):

- diverse soorten rauwe groente als komkommer, tomaatjes, paprika (zoveel mogelijk uit het seizoen);
- diverse soorten fruit als banaan, appel, peer, mandarijnen (zoveel mogelijk uit het seizoen);
- in de zomer: vers gemaakte groente / fruit smoothies;
- diverse soorten kaas;
- diverse soorten gedroogd fruit als dadels, vijgen, abrikozen;
- als extraatje af en toe: vers gebakken koekjes of muffins (uiteraard zonder gewone suiker) en met bijzondere soorten meel als speltmeel, amandelmeel, chufameel of kokosmeel.

Lunch:

- regelmatig vers gemaakte (groenten)soep;
- twee keer per week een warme maaltijd, bijvoorbeeld stampot of pasta;
- diverse soorten spelt (desem)brood, rogge crackers, beschuit;
- keuze uit divers hartig broodbeleg zoals avocado, hummus, kaas, vleeswaren, pindakaas;
- eventueel een salade;
- afwisselend (koud(e)) kip, vlees, vis of eieren;
- suikervrij toetje met bijvoorbeeld kwark of yoghurt.

Verdeling van verantwoordelijkheid

Veel ouders zullen wellicht denken dat hun kinderen weinig van de bovengenoemde dingen zullen eten. Wij hanteren daarbij de adviezen van Elyn Satter die prachtig zijn samengevat in het document (helaas alleen in het Engels): *Feeding with love and good sense*. Het komt erop neer dat wij zorgen voor gezond, lekker en gevarieerd eten en dat de kinderen zelf beslissen wat ze eten en hoeveel. We vertrouwen erop dat de kinderen zelf die dingen kiezen uit een gezond palet van opties die ze nodig hebben voor hun ontwikkeling. Wij limiteren de kinderen dus ook niet in hun keuzes. Als zij een speciaal dieet volgen (vanwege geloof of overtuiging) verwachten wij dat zij hier zelf hun verantwoordelijkheid in nemen.⁵

Betrek de kinderen bij het maken van gezonde en lekkere voeding!

Het is al mooi als kinderen gezamenlijk gezonde snacks en maaltijden gebruiken op school, maar het is natuurlijk nóg mooier als ze ook betrokken zijn bij het hele proces. Daarom organiseren wij regelmatig kookworkshops en stimuleren we de studenten om te helpen met inkopen, menu's maken, voorbereidingen en eten maken.

13.3. Trakteren

Kinderen mogen op hun verjaardag trakteren. Wij verzoeken ouders dringend om gezonde traktaties mee te geven. Traktaties met reguliere suiker of zoetmiddelen worden niet in het IKC opgegeten,

⁵ De enige uitzondering hierin is een allergie die ernstige gevolgen kan hebben. In dat geval letten de stafleden en medewerkers extra op dat het kind deze producten niet gebruikt.

maar meegegeven aan de kinderen aan het einde van de dag, zodat ouders thuis kunnen beslissen wat ermee gebeurt.

(Zelfgemaakte) traktaties met volwaardige suikeralternatieven (honing, palmsuiker, kokosbloesemsuiker, maple-/ahornsiroop etc.) worden in overleg wel geaccepteerd. Ouders kunnen dit bij twijfel van tevoren bespreken met een staflid. Traditionele eetbare traktaties zijn overigens niet verplicht, wij juichen ook van harte andere manieren toe om een verjaardag extra feestelijk te maken.

Over Vivere democratisch onderwijs

Vivere is het Latijnse woord voor 'leven'. Daar gaat het om op onze school. Ontdekken welke talenten jij hebt en hoe je die kunt ontwikkelen, zodat je het beste uit jezelf en uit het leven kunt halen.

Wij bieden onze studenten ondersteuning in dit proces met een democratisch georganiseerde, veilige en inspirerende leeromgeving, veel tijd om (buiten) te spelen, vertrouwde begeleiders en natuurlijk, biologisch eten.

democratisch onderwijs